

ZAKON O SOCIJALNOJ SKRBI

ZAKON O SOCIJALNOJ SKRBI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje način obavljanja i financiranja djelatnosti socijalne skrbi, korisnici, prava korisnika socijalne skrbi, postupak za ostvarivanje tih prava te druga pitanja značajna za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

Članak 2.

(1) Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju ovo značenje:

1. Samac je osoba koja nema obitelj ili živi bez članova obitelji.
2. Obitelj čine bračni drugovi, djeca i drugi srodnici koji zajedno žive, privređuju, odnosno ostvaruju prihode na drugi način i troše ih zajedno.
3. Mlađa punoljetna osoba je osoba do navršene 21. godine života.
4. Samohrani roditelj je roditelj koji nije u braku i ne živi u izvanbračnoj zajednici, a sam skrbi i uzdržava svoje dijete.
5. Udomiteljstvo je oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se korisniku osigurava stanovanje, prehrana, čuvanje, odgoj, briga o zdravlju i obrazovanju i njegove druge potrebe.
6. Korisnik je osoba ili obitelj koja ostvaruje prava iz socijalne skrbi na osnovi ovoga Zakona.

(2) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na bračnu zajednicu primjenjuju se i na izvanbračnu zajednicu.

Članak 3.

(1) Socijalna skrb je djelatnost od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku kojom se osigurava i ostvaruje pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih, nemoćnih i drugih osoba koje one same ili uz pomoć članova obitelji ne mogu zadovoljiti zbog nepovoljnih osobnih, gospodarskih, socijalnih i drugih okolnosti.

(2) Radi sprječavanja, ublažavanja i otklanjanja uzroka i stanja socijalne ugroženosti socijalnom skrbi pruža se potpora obitelji, posebice djeci i drugim osobama koje ne mogu brinuti same o sebi.

(3) Predškolske, školske i zdravstvene ustanove, policija, pravosudna i druga državna tijela, pravne i fizičke osobe koje su po posebnim zakonima određeni za brigu o obitelji, djeci i drugim osobama koje se ne mogu brinuti same o sebi, radi zaštite njihovih interesa dužne su surađivati s ustanovama socijalne skrbi.

Članak 4.

(1) Svatko je dužan brinuti se za zadovoljavanje svojih životnih potreba i potreba osoba koje je po zakonu ili po drugoj pravnoj osnovi dužan uzdržavati.

(2) Svatko je svojim radom, prihodima i imovinom dužan pridonositi sprječavanju, otklanjanju ili ublažavanju vlastite socijalne ugroženosti, kao i socijalne ugroženosti članova svoje obitelji, posebice djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu sami o sebi brinuti.

Članak 5.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i jedinice područne (regionalne) samouprave ustrojavaju i usklađuju djelatnost socijalne skrbi.

(2) Obavljanje djelatnosti socijalne skrbi nadzire ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi a ministarstvo nadležno za obitelj nadzire obavljanje poslova obiteljskog centra, sukladno ovome Zakonu.

(3) Sredstva za obavljanje djelatnosti i ostvarivanje prava socijalne skrbi utvrđenih ovim Zakonom osigurava Republika Hrvatska i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

Članak 6.

(1) Djelatnost socijalne skrbi obavljaju centri za socijalnu skrb i druge ustanove socijalne skrbi, te upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s ovim Zakonom.

(2) Jedinica područne (regionalne) samouprave osigurava sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi sukladno ovom Zakonu i na način propisan posebnim propisom.

Članak 6.a

(1) Sredstva za financiranje centra za socijalnu skrb osiguravaju se u državnom proračunu i u proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave na čijem području centar djeluje.

(2) U državnom proračunu osiguravaju se sredstva za:

- izdatke za zaposlene (bruto plaće, naknade plaće, doprinosi poslodavca, naknade troškova zaposlenima),
- izobrazbu i stručno usavršavanje zaposlenika,
- nabavku kapitalnih sredstava (zemljišta, građevinski objekti, uredski namještaj i oprema, prijevozna sredstva, ostala materijalna imovina, nematerijalna imovina,
- nabavka sitnog inventara, izgradnja kapitalnih objekata, investicijsko održavanje).

(3) U proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za:

- izdatke za materijal (uredski i ostali potrošni materijal);
- energiju, komunalne i ostale usluge (izdaci za komunikacije, informiranje, službena putovanja, osiguranje i unajmljivanje);
- tekuće održavanje (prijevoznih sredstava, namještaja i druge opreme i zgrada);
- financijske izdatke (izdaci za platni promet i bankarske usluge, kamate i ostali financijski izdaci); i ostali nespomenuti izdaci (izdaci za reviziju, članarine, pribavljanje stručnog mišljenja i intelektualne usluge i reprezentacije).

Članak 6.b

Sredstva za ostvarivanje prava socijalne skrbi iz članka 12. ovoga Zakona, osim prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja, osiguravaju se u državnom proračunu.

Članak 6.c

Sredstva za financiranje obiteljskih centara i domova socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska osiguravaju se u državnom proračunu.

Članak 7.

(1) Jedinica lokalne samouprave obvezna je u svom proračunu osigurati sredstva za ostvarivanje prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja, a jedinica područne (regionalne) samouprave za podmirenje troškova ogrjeva pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

(2) Jedinica lokalne samouprave može osigurati sredstva za ostvarivanje drugih prava utvrđenih ovim Zakonom u većem opsegu, te druge vrste pomoći pod uvjetima i na način propisan njihovim općim aktom.

(3) Jedinica područne (regionalne) samouprave može osigurati sredstva za podmirenje troškova ogrjeva u većem opsegu od propisanog ovim Zakonom.

Članak 8.

Općina, grad i Grad Zagreb posebno će poticati dobrosusjedsku pomoć, dobrovoljni rad i druge oblike dobročinstava.

Članak 9.

(1) Vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba mogu sredstvima koja osiguraju za tu namjenu pružati novčanu, savjetodavnu i drugu pomoć osobama za koje ocjenjuju da im je pomoć potrebna te obavljati djelatnost socijalne skrbi prema ovom Zakonu.

(2) U svrhu iz stavka 1. ovoga članka mogu se osnivati zaklade i fundacije.

II. KORISNICI SOCIJALNE SKRBI

Članak 10.

(1) Korisnik socijalne skrbi je samac ili obitelj koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu u mogućnosti ostvariti ih svojim radom ili prihodom od imovine ili iz drugih izvora.

(2) Korisnik socijalne skrbi je i:

1. tjelesno ili mentalno oštećeno ili psihički bolesno dijete, dijete žrtva obiteljskog ili drugog nasilja, te dijete prema kojem je ili bi trebala biti primijenjena mjera obiteljsko ili kaznenopravne zaštite,
2. tjelesno ili mentalno oštećena ili bolesna odrasla osoba, starija, nemoćna i druga osoba koja zbog trajnih ili privremenih promjena u zdravstvenom stanju ne može udovoljiti osnovnim životnim potrebama,
3. druga osoba koja je u nevolji zbog poremećenih odnosa u obitelji, ovisnosti o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima ili zbog drugih oblika društveno neprihvatljivog ponašanja i drugih uzroka.

(3) Korisnik socijalne skrbi iz stavka 2. ovoga članka može biti samac, član obitelji ili obitelj u cjelini.

Članak 11.

(1) Prava socijalne skrbi utvrđena ovim Zakonom osiguravaju se hrvatskim državljanima i osobama bez državljanstva koje imaju stalni boravak u Republici Hrvatskoj.

(2) Stranim državljanima sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj osiguravaju se ona prava iz socijalne skrbi koja su u odnosu na njih utvrđena ovim Zakonom i međunarodnim ugovorima.

(3) Osoba koja nije obuhvaćena stavkom 1. i 2. ovoga članka može privremeno ostvariti prava socijalne skrbi pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, ako to zahtijevaju životne okolnosti u kojima se našla.

(4) Prava iz socijalne skrbi ne mogu se prenositi na drugu osobu niti nasljeđivati.

III. PRAVA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Članak 12.

Ovim se Zakonom propisuju prava na: stalnu pomoć, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, doplatka za pomoć i njegu, pomoć i njegu u kući, osobnu invalidninu, naknadu do zaposlenja, skrb izvan vlastite obitelji i status roditelja njegovatelja.

1. Stalna pomoć

Članak 15.

Pravo na stalnu pomoć priznaje se samcu ili obitelji koji nemaju sredstava za uzdržavanje u visini utvrđenoj u članku 16. ovoga Zakona, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom ili prihodima od imovine ili na drugi način.

Članak 16.

(1) Osnovicu na temelju koje se utvrđuje visina pomoći za uzdržavanje određuje Vlada Republike Hrvatske.

(2) Visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se u postotku od osnovice iz stavka 1. ovoga članka i iznosi za:

1. samca 100% osnovice,
2. obitelj za:
 - odraslu osobu 80% osnovice,
 - dijete do 7 godina 80% osnovice,
 - dijete od 7 do 15 godina 90% osnovice,
 - dijete od 15 do 18 godina, odnosno do završetka redovnog školovanja 100% osnovice.

(3) Iznosi utvrđeni prema stavku 2. ovoga članka povećavaju se ako je korisnik:

- potpuno radno nesposobna odrasla - osoba koja živi sama za 50% osnovice,
- potpuno radno nesposobna odrasla - osoba koja živi u obitelji za 30% osnovice,
- trudnica nakon 12 tjedana trudnoće i roditelja do 2 mjeseca nakon poroda za 50% osnovice,
- dijete samohranog roditelja za 25% osnovice.

(4) Visina stalne pomoći uvećava se za iznos troškova smještaja u učeničkom domu ako je član obitelji, polaznik srednje škole i smješten u učeničkom domu.

(5) Pravo na stalnu pomoć priznaje se obitelji za člana – polaznika srednje škole smještenoga u učeničkom domu u visini troškova smještaja, pod uvjetom:

- da prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od 150% osnovice iz stavka 1. ovoga članka,
- ako se radi o djetetu samohranoga roditelja čiji prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od 200% osnovice iz stavka 1. ovoga članka,
- ako se radi o djetetu pod skrbištvom čiji vlastiti prihod ne prelazi ili je jednak iznosu od 250% osnovice iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Iznimno, polazniku srednje škole, smještenom u učeničkom domu, koji zbog tjelesnoga ili mentalnoga oštećenja pohađa školu po posebnome programu izvan mjesta prebivališta priznaje se pravo na stalnu pomoć, neovisno o njegovim prihodima ili prihodima njegove obitelji.

Članak 17.

Centar za socijalnu skrb može odrediti odraslu osobu koja predstavlja obitelj radi ostvarivanja prava utvrđenih ovim Zakonom.

Članak 18.

Visina stalne pomoći utvrđuje se kao razlika između iznosa sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 16. ovoga Zakona i iznosa prosječnoga mjesečnoga prihoda samca ili obitelji ostvarenog u tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za ostvarivanje stalne pomoći, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti.

Članak 19.

Ako samac ili obitelj u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke o ostvarivanju prava na stalnu pomoć ostvaruje drugačiji ukupni mjesečni prihod zbog zaposlenja ili stjecanja prihoda na drugi način, odnosno prestanka zaposlenja ili gubitka prihoda stečenog na drugi način, visina stalne pomoći utvrđuje se kao razlika između sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 16. ovoga Zakona i prihoda ostvarenog u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke.

Članak 20.

(1) Prihodima u smislu članka 18. i 19. ovoga Zakona smatraju se sva financijska i materijalna sredstva koja samac ili obitelj ostvari po osnovi rada, mirovine, prihoda od imovine ili na neki drugi način.

(2) Poljoprivredniku i članu njegove obitelji, koji obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje te na temelju poljoprivredne djelatnosti ima obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje, prosječni mjesečni prihod utvrđuje se prema poreznoj prijavi ili prema rješenju nadležne porezne uprave o godišnjem paušalnom iznosu poreza na dohodak.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka ne primjenjuje se na poljoprivrednika samca starijeg od 65 godina, kao ni na obitelj koja obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a svi članovi obitelji su stariji od 65 godina.

(4) U prihode iz stavka 1. ovoga članka ne uračunava se pomoć za podmirenje troškova stanovanja, novčana naknada za tjelesno oštećenje, doplatka za pomoć i njegu, ortopedski dodatak, osobna invalidnina, doplatka za djecu, državna potpora za poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, osim dohodovne potpore, ostvarene prema posebnim propisima, a iznos prihoda umanjuje se za iznos koji na temelju propisa o obiteljskim odnosima član obitelji plaća za uzdržavanje osobe koja nije član te obitelji.

Članak 21.

Pravo na stalnu pomoć nema samac niti član obitelji koji:

- može sam sebe uzdržavati,

- ne želi tražiti uzdržavanje od osobe koja ga je dužna uzdržavati na temelju propisa o obiteljskim odnosima, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da zakonski obveznik uzdržavanja nije u mogućnosti davati uzdržavanje,
- ne želi ostvariti uzdržavanje na temelju sklopljenog ugovora o doživotnom uzdržavanju, a nije pokrenuo postupak za raskid tog ugovora,
- može osigurati uzdržavanje po drugoj osnovi - ima u vlasništvu registrirano osobno vozilo, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da se vozilo koristi za potrebe prijevoza člana obitelji-korisnika prava na doplatu za pomoć i njegu ili osobne invalidnine propisane ovim Zakonom, većeg broja djece, starije teško pokretne osobe ili za zadovoljenje neke druge osnovne životne potrebe,
- ima u vlasništvu ili suvlasništvu stan, kuću ili drugi objekt koji ne služi njemu ili članu obitelji za podmirenje osnovnih stambenih potreba.

Članak 22.

(1) Smatra se da u smislu članka 21. ovoga Zakona osoba može sama sebe uzdržavati ako prihode može ostvariti prodajom imovine ili davanjem u zakup ili najam imovine koja ne služi njoj ni članovima njezine obitelji za podmirenje osnovnih životnih potreba.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, imovina djeteta može se izuzeti od opterećenja ili otuđenja, o čemu odlučuje centar za socijalnu skrb.

Članak 23.

Smatra se da u smislu članka 21. ovoga Zakona osoba može sama sebe uzdržavati ako nije uredno prijavljena kod službe za zapošljavanje ili ako je prijavljena kod službe za zapošljavanje, a u razdoblju od šest mjeseci prije pokretanja postupka odbije ponudeno zaposlenje neovisno o stručnoj spremi, odnosno ako ima prilike makar privremenim, sezonskim, povremenim i sličnim poslovima ostvariti sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba ili ostvariti druge prihode.

Članak 24.

Odredbe iz članka 23. ovoga Zakona ne odnose se na:

- potpuno radno nesposobnu osobu,
- radno sposobnu osobu stariju od 55 godina života koja u posljednjih deset godina, nije bila u radnom odnosu, niti je obavljala obrt ili drugu samostalnu djelatnost po posebnim propisima, članove poljoprivrednog domaćinstva starije od 55 godina života, te osobe kojima do stjecanja prava na starosnu mirovinu nedostaje 5 godina života ili mirovinskog staža.
- dijete od 15. do navršene 18. godine života, odnosno do završetka redovnog školovanja, a najdulje do navršene 26. godine života
- trudnicu nakon 12 tjedana trudnoće i roditelju do dva mjeseca nakon poroda, te roditelja koji čuva i odgaja dijete do godinu dana života, blizance do tri godine života ili troje i više djece do 10 godina života, ili teže tjelesno ili mentalno oštećeno ili psihički bolesno dijete pod roditeljskom skrbi.

Članak 25.

Potpuno nesposobnim za rad u smislu ovoga Zakona smatra se:

- osoba starija od 65 godina,
- dijete do navršene 15. godine života,
- osoba čija je nesposobnost za rad utvrđena prema općim propisima, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 26.

Samac ili obitelj koji su ostvarili sredstva prodajom imovine ili su darovali svoju imovinu nemaju pravo na stalnu pomoć za razdoblje za koje iznos pomoći odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet nekretnina.

Članak 27.

- (1) Stalna pomoć iz članka 15. ovoga Zakona može se odobriti i u obliku zajma.
- (2) Stalna pomoć u obliku zajma može se odobriti samcu ili obitelji koji ima u vlasništvu nekretnine i drugu imovinu ili pravo, ali ih ne može trenutačno prodati ili na drugi način od toga ostvariti prihod ili drugu korist ili nije u mogućnosti ostvariti kakvu tražbinu ili je zbog izvanrednih okolnosti ostao bez svojih redovitih prihoda.
- (3) Uvjete i način za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 28.

Stalna pomoć može se odobriti u cijelosti ili djelomično kao pomoć u naravi kad centar za socijalnu skrb utvrdi da je to povoljnije za korisnika ili da se pomoć u novcu ne koristi ili postoji velika vjerojatnost da se neće koristiti za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Članak 29.

Stalna pomoć isplaćuje se mjesečno, a pravo se ostvaruje od dana podnošenja zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Članak 30.

Korisnik koji prima stalnu pomoć dužan je davati točne podatke o svim svojim redovitim i drugim prihodima, nekretninama ili drugoj imovini, te mora omogućiti centru za socijalnu skrb uvid u svoje prihode i imovno stanje.

Članak 31.

(1) Samac ili odrasla osoba koja predstavlja obitelj, a ostvaruje stalnu pomoć dužan je u roku od osam dana prijaviti centru za socijalnu skrb svaku promjenu koja utječe na ostvarivanje ili na visinu pomoći za uzdržavanje, a korisnik stalne pomoći koji ostvaruje prihod dužan je svaki mjesec dostaviti dokaze o visini ostvarenog prihoda, a za nezaposlene radno sposobne korisnike centar za socijalnu skrb će po službenoj dužnosti svaki mjesec pribaviti od nadležne službe za zapošljavanje skupno uvjerenje o njihovoj urednoj prijavi.

(2) Centar za socijalnu skrb donijet će, na osnovi prijave korisnika stalne pomoći ili na osnovi podataka prikupljenih po službenoj dužnosti, novu odluku ako to zahtijevaju promijenjene okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje i visina stalne pomoći.

(3) Ako je utvrđena nova osnovica iz članka 16. ovoga Zakona o promjeni iznosa pomoći, korisnik se izvješćuje putem isplatnice, a rješenjem ako korisnik to traži.

Članak 32.

(1) Pravo na stalnu pomoć miruje za vrijeme dok se samac ili član obitelji nalazi na vojnoj obvezi, na bolničkom liječenju, u pritvoru, na izdržavanju kazne zatvora, privremenom smještaju u domu socijalne skrbi ili udomiteljskoj obitelji, te boravku u inozemstvu, u neprekidnom trajanju do 2 mjeseca.

(2) Pravo na stalnu pomoć prestaje samcu ili članu obitelji ako je na bolničkom liječenju, izdržavanju kazne zatvora, u inozemstvu, dulje od roka utvrđenog u stavku 1. ovoga članka, ako svakog mjeseca više od 15 dana boravi u inozemstvu, kao i korisniku koji je na stalnom ili tjednom smještaju u udomiteljskoj obitelji ili u domu socijalne skrbi, ili mu je u svezi sa školovanjem u cijelosti osigurano besplatno stanovanje i prehrana.

Članak 33.

Centar za socijalnu skrb donijet će rješenje o prestanku prava na stalnu pomoć samcu ili obitelji ako praćenjem materijalnih i drugih socijalnih prilika ocijeni da su te prilike znatno povoljnije od onih koje se mogu osigurati sredstvima predviđenim u članku 16. ovoga Zakona.

2. Pomoć za podmirenje troškova stanovanja**Članak 34.**

(1) Troškovi stanovanja u smislu ovoga Zakona odnose se na najamninu, komunalne naknade, električnu energiju, plin, grijanje, vodu, odvodnju i druge troškove stanovanja u skladu s posebnim propisima.

(2) Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti samcu ili obitelji ako plaćanje tih troškova ne osigurava po drugoj osnovi.

Članak 35.

Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti samcu ili obitelji, ako mjesečni prihod samca ili obitelji u posljednja tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti, ne prelazi visinu sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 16. stavku 2. i 3. ovoga Zakona.

Članak 36.

- (1) Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti samcu ili obitelji koje ne koriste stan koji je po svojim obilježjima iznad obilježja potrebnih za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba samca ili obitelji.
- (2) Mjerila o obilježjima stana potrebnog za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba samca ili obitelji u smislu stavka 1. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 38.

- (1) Pomoć za podmirenje troškova stanovanja odobrava se, mjesečno, do iznosa polovice sredstava potrebnih za uzdržavanje samca ili obitelji utvrđenih prema članku 16. stavku 2. i 3. ovoga Zakona.
- (2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može se odobriti i do iznosa sredstava iz članka 16. ovoga Zakona ako se po ocjeni centra za socijalnu skrb samo na taj način može izbjeći odvajanje djece od roditelja.
- (3) Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti u novcu izravno korisniku ili na način da nadležno tijelo djelomično ili u cijelosti plati račun izravno ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja je izvršila uslugu.
- (4) Samcu ili obitelji koja se grije na drva može se, jednom godišnje, osigurati 3 m³ drva ili se može odobriti novčani iznos za podmirenje tog troška u visini koju odlukom odredi nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave.
- (5) Odluku iz stavka 4. ovoga članka nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave donijet će najkasnije do 30. rujna za tekuću godinu.
- (6) Radi osiguravanja sredstava za odobrenje pomoći iz stavka 1. ovoga članka jedinica lokalne samouprave podnosi zahtjev nadležnoj jedinici područne (regionalne) samouprave najkasnije do prosinca tekuće godine.

Članak 38.a

- (1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o ostvarivanju prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja, kao i o drugim pravima iz socijalne skrbi utvrđenim njihovim općim aktima, te o tome dostavljati izvješća nadležnoj jedinici područne (regionalne) samouprave koja će objedinjeno izvješće dostaviti ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.
- (2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka propisuje nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 39.

Odredbe članka 17., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 28., 29., 30., 31., 32. i 33. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju kod ostvarivanja prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja, kao i kod ostvarivanja drugih prava na temelju ovoga Zakona.

3. Doplatak za pomoć i njegu**Članak 43.**

- (1) Doplatak za pomoć i njegu može se odobriti osobi:
- kojoj je zbog tjelesnog ili mentalnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili zbog starosti prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe, jer sama ne može udovoljavati osnovnim životnim potrebama,
 - ako doplatak za pomoć i njegu ne može ostvariti po drugoj osnovi,
 - ako prosječni mjesečni prihod po članu obitelji ne prelazi iznos od 200% osnovice iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno ako prihod samca ne prelazi iznos od 250% osnovice iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona u prethodna tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti.
- (2) Doplatak za pomoć i njegu, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka odobrit će se i osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja, prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe.

Članak 44.

(1) Pravo na doplatu za pomoć i njegu u punom iznosu, iako je prihod po članu obitelji, odnosno prihod samca veći od prihoda utvrđenog u članku 43. ovoga Zakona, ima:

- teže tjelesno ili mentalno oštećena osoba,
- teže psihički bolesna osoba,
- osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju,
- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja nije osposobljena za samostalan život i rad.

(2) Pravo na doplatu za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, iako je prihod po članu obitelji, odnosno prihod samca veći od prihoda utvrđenog u članku 43. ovoga Zakona, ima:

- osoba potpuno lišena poslovne sposobnosti ako nema teže tjelesno ili mentalno oštećenje ili težu psihičku bolest ili teže trajne promjene u zdravstvenom stanju,
- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja je osposobljena za samostalan život i rad.

Članak 45.

Doplatu za pomoć i njegu odobrava se u punom ili u smanjenom iznosu, ovisno o tome postoji li prijeka potreba pomoći i njege druge osobe u punom ili smanjenom opsegu.

Članak 46.

(1) Prijeka potreba stalne pomoći i njege druge osobe u punom opsegu postoji kada osoba zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može sama udovoljiti osnovnim životnim zahtjevima jer se ne može, ni uz pomoć ortopedskih pomagala samostalno kretati u stanu i izvan stana, uzimati hranu, oblačiti se i svlačiti, održavati osobnu higijenu, kao ni obavljati druge osnovne fiziološke potrebe.

(2) Prijeka potreba stalne pomoći i njege druge osobe u smanjenom opsegu postoji kada osoba zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može potpuno udovoljiti osnovnim životnim zahtjevima, jer se ne može samostalno kretati izvan stana radi nabave osnovnih životnih potrepa i korištenja zdravstvene zaštite.

(3) Prijeka potreba privremene pomoći i njege u punom ili smanjenom opsegu postoji i kada osoba zbog promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja ne može udovoljiti osnovnim životnim zahtjevima iz stavka 1. ili 2. ovoga članka.

Članak 47.

Visina doplatu za pomoć i njegu iznosi:

- u punom iznosu 100% od osnovice iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona
- u smanjenom iznosu 70% od osnovice iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 48.

Korisnik kojemu je osiguran stalni ili tjedni smještaj sukladno ovome Zakonu ne može ostvariti pravo na doplatu za pomoć i njegu

Članak 49.

(1) Pravo na doplatu za pomoć i njegu nema dijete čiji roditelj koristi porodni dopust ili dopust do sedme godine života djeteta radi njege toga djeteta.

(2) Osoba čiji je roditelj ostvario pravo na rad s polovicom punog radnog vremena po posebnim propisima može ostvariti pravo na doplatu za pomoć i njegu u smanjenom iznosu.

4. Pomoć i njega u kući

Članak 50.

(1) Pomoć i njegu u kući može se odobriti osobi kojoj je zbog tjelesnog ili mentalnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili starosti prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe:

- koja nema mogućnosti da joj pomoć i njegu osiguraju roditelj, bračni drug i djeca,
- koja nema mogućnosti da pomoć i njegu osigura na temelju ugovora o doživotnom uzdržavanju,
- ako prihod po članu obitelji ne prelazi iznos od 300% osnovice iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona,
- ako joj je na području njenog prebivališta, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, moguće osigurati takvu pomoć.

(2) Pomoć i njega u kući, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka odobrit će se i osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja, prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe.

Članak 51.

Pomoć i njega u kući može obuhvatiti:

- organiziranje prehrane (nabava i dostava gotovih obroka u kuću, odnosno nabava živežnih namirnica, pomoć u pripremanju obroka, pranje posuđa i dr.),
- obavljanje kućnih poslova (pospremanje stana, donošenje vode, ogrjeva i slično, organiziranje pranja i glačanja rublja, nabava lijekova i drugih potrepština),
- održavanje osobne higijene (pomoć u oblačenju i svlačenju, u kupanju i obavljanju drugih higijenskih potreba),
- zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba.

Članak 52.

Korisniku kojem je odobren doplatka za pomoć i njegu iznimno se može osigurati i pomoć i njega za zadovoljenje pojedine potrebe iz članka 51. ovoga Zakona koju mu ne mogu pružiti članovi obitelji.

Članak 52.a

(1) Pomoć i njega u kući može se odobriti tjelesno ili mentalno oštećenoj osobi i psihički bolesnoj odrasloj osobi pružanjem usluga psihosocijalne rehabilitacije koja se osigurava kao stručna pomoć u obitelji (patronaža) u obliku i na način koji odgovara dobi korisnika te vrsti i stupnju tjelesnoga ili mentalnoga oštećenja, odnosno vrsti i težini psihičke bolesti.

(2) Pomoć i njega u kući koja se osigurava pružanjem usluga psihosocijalne rehabilitacije (patronaža) može se ostvariti neovisno o uvjetima propisanim člankom 50. stavkom 1. podstavcima 1., 2. i 3. i člankom 53. stavkom 2. ovoga Zakona.

(3) Pomoć iz stavka 1. ovoga članka može se odrediti u trajanju do 5 sati tjedno.

(4) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju domovi socijalne skrbi za tjelesno ili mentalno oštećene osobe i psihički bolesne odrasle osobe i pravne osobe koji obavljaju djelatnost socijalne skrbi sukladno članku 105. ovoga Zakona, a uslugu iz stavka 1. ovoga članka mogu pružati i centri za socijalnu skrb.

Članak 53.

(1) Pravo na pomoć i njegu u kući nema dijete čiji roditelj koristi pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju za njegu tog djeteta, a dijete je na poludnevnom ili cjelodnevnom boravku u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi ili domu socijalne skrbi.

(2) Pravo na pomoć i njegu u kući nema dijete čiji roditelj koristi porodni dopust ili dopust do sedme godine života djeteta radi njege teže tjelesno ili mentalno oštećenog djeteta.

Članak 54.

(1) Pomoć i njegu u kući pruža ustanova socijalne skrbi, a može i vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba s kojom centar za socijalnu skrb sklopi ugovor.

(2) Ministarstvo nadležno za međugeneracijsku solidarnost može sklopiti ugovor s ustanovama socijalne skrbi ili s drugim pravnim ili fizičkim osobama iz stavka 1. ovoga članka za pružanje usluga pomoći i njege starijim i nemoćnim osobama.

5. Osobna invalidnina

Članak 55.

Pravo na osobnu invalidninu ima teže tjelesno ili mentalno oštećena osoba ili osoba s težim promjenama u zdravstvenom stanju, ako je takvo oštećenje ili bolest nastala prije navršene 18. godine života, ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi.

Članak 56.

- (1) Osobna invalidnina iznosi mjesečno 250% osnovice iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona za osobu koja nema vlastitog prihoda.
- (2) Ako korisnik ostvaruje prihod po bilo kojoj osnovi, osobna invalidnina utvrđuje se kao razlika između iznosa iz stavka 1. ovoga članka i prosječnog prihoda ostvarenog u prethodna tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva.
- (3) U prihod iz stavka 2. ovoga članka ne uračunava se stalna pomoć ostvarena na temelju ovoga Zakona, kao ni iznos koji osoba ostvaruje na temelju propisa o obiteljskim odnosima od zakonskog obveznika uzdržavanja (alimentacija) i obiteljska mirovina.

Članak 57.

Korisnik koji ostvaruje pravo na osobnu invalidninu ne može istodobno ostvariti pravo na doplatak za pomoć i njegu.

Članak 58.

- (1) Ako roditelji osobe koja ostvaruje pravo na osobnu invalidninu koriste: porodni dopust, dopust do sedme godine djetetova života po posebnim propisima, pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege teže tjelesno ili mentalno oštećenoga djeteta, a dijete dnevno boravi u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi ili domu socijalne skrbi, osobna se invalidnina isplaćuje u iznosu od 125% osnovice iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona.
- (2) Dnevnom boravkom iz stavka 1. ovoga članka smatra se boravak u trajanju od 4 i više sati tijekom dana
- (3) Ako osoba iz članka 55. ovoga Zakona koristi stalni ili tjedni smještaj izvan vlastite obitelji ne može ostvariti pravo na osobnu invalidninu, osim ako je smještena u dom za samostalno stanovanje s tim da osobnom invalidninom sudjeluje u plaćanju troškova smještaja.

Članak 59.

Postojanje vrste, stupnja i težine tjelesnoga ili mentalnoga oštećenja, vrste i težine psihičke bolesti, trajne ili privremene promjene u zdravstvenom stanju, potpune nesposobnosti za rad, prijekne potrebe stalne ili privremene pomoći i njege druge osobe i njezin opseg, postojanje sposobnosti osposobljavanja za samozbrinjavanje, postojanje sposobnosti osposobljavanja za samostalan rad i postojanje potrebe individualnog rada u provođenju psihosocijalne rehabilitacije, iz članka 25., 43., 50., 55., 66.a, 71.a, 71.b i 77.a ovoga Zakona, propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

6. Pravo na naknadu do zaposlenja

Članak 59.a

- (1) Pravo na naknadu do zaposlenja ima tjelesno ili mentalno oštećena ili psihički bolesna osoba kojoj je tjelesno ili mentalno oštećenje ili psihička bolest utvrđena sukladno odredbama članka 59. i 147. ovoga Zakona, nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršениh 15 godina života.
- (2) Odluku o priznavanju prava na naknadu do zaposlenja donosi mjesno nadležan centar za socijalnu skrb.
- (3) Naknada do zaposlenja koju na temelju svoje odluke, u mjesečnim iznosima isplaćuje nadležan centar za socijalnu skrb, tereti sredstva državnoga proračuna na poziciji Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.
- (4) Visina naknade do zaposlenja iznosi 70% od osnovice iz članka 16. ovoga Zakona.
- (5) Pravo na naknadu do zaposlenja iz stavka 1. ovoga članka prestaje zaposlenjem korisnika, a pravo se može ponovno priznati ako zaposlenje prestane neovisno o volji korisnika i on ne ostvaruje naknadu za vrijeme nezaposlenosti prema drugim propisima.
- (6) Korisnik koji ostvaruje naknadu iz stavka 1. ovoga članka ne može istodobno ostvariti doplatak za pomoć i njegu iz članka 43. ovoga Zakona.

7. Skrb izvan vlastite obitelji

Članak 61.

Skrb izvan vlastite obitelji obuhvaća:

- sve oblike smještaja i boravka u domu socijalne skrbi ili drugoj pravnoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi sukladno članku 105. ovoga Zakona, obiteljskom domu, udomiteljskoj obitelji i organiziranom stanovanju,
- pomoć za osobne potrebe za korisnike stalnoga smještaja,
- jednokratni dodatak za slučaj smrti korisnika stalnoga smještaja,
- pomoć pri uključivanju djeteta i mlađe punoljetne osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u programe redovitih predškolskih ili školskih ustanova (integracija),
- osposobljavanje za samostalan rad ili samozbrinjavanje (prijevoz i smještaj),
- financijsku potporu studentima – korisnicima skrbi izvan vlastite obitelji kojima je prestao stalni smještaj.

Članak 62.

Smještaj ili boravak ostvaruju se kao:

- stalan smještaj,
- tjedni smještaj,
- privremeni smještaj,
- cjelodnevni boravak,
- poludnevni boravak,
- povremeni boravak i
- organizirano stanovanje.

Članak 63.

U sklopu stalnog smještaja osigurava se tijekom duljeg vremenskog razdoblja zadovoljavanje životnih potreba kao što su: stanovanje, prehrana, odijevanje, održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, čuvanje, odgoj i obrazovanje, njega, radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija i korištenje slobodnog vremena.

Članak 63.a

(1) Korisniku stalnog i privremenog smještaja može se odobriti pomoć za osobne potrebe mjesečno, u visini 20% iznosa osnovice iz članka 16. ovoga Zakona, ako vlastitim prihodima ili imovinom ne može osigurati taj iznos.

(2) Pomoć iz stavka 1. ovoga članka neće se odobriti korisniku koji zbog svoga psihofizičkog stanja nema osobne potrebe koje se po svojoj prirodi podmiruju tom pomoći.

(3) Ovlaštena osoba može iznimno raspolagati novčanim sredstvima pomoći iz stavka 1. ovoga članka za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja koji nije u mogućnosti njima raspolagati.

Članak 63.b

U slučaju smrti korisnika stalnog smještaja koji nema zakonskog ili ugovornog obveznika uzdržavanja može se pružatelju usluga stalnoga smještaja odobriti jednokratni dodatak za osnovne pogrebne troškove iz članka 77.g stavka 6. Zakona o socijalnoj skrbi.

Članak 64.

U sklopu tjednog smještaja osigurava se tijekom radnih dana zadovoljavanje životnih potreba kao što su: stanovanje, prehrana, održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, čuvanje, odgoj i obrazovanje, njega, radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, korištenje slobodnog vremena i organiziranje prijevoza.

Članak 65.

(1) Cjelodnevni boravak je boravak dulji od 8 sati u sklopu kojega se osigurava zadovoljavanje životnih potreba: boravak, prehrana, održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, čuvanje, odgoj i obrazovanje, njega, radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, korištenje slobodnog vremena, organiziranje prijevoza i druge potrebe ovisno o vrsti korisnika.

(2) Poludnevni boravkom smatra se boravak u trajanju od 4 do 8 sati dnevno, u kojem vremenu se osigurava pružanje usluga iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U sklopu povremenog boravka osiguravaju se tjelesno ili mentalno oštećenoj osobi usluge psihosocijalne rehabilitacije.

(4) Povremenim boravkom smatra se boravak u trajanju od najviše 12 sati tjedno.

(5) Rješenje o ostvarivanju skrbi izvan vlastite obitelji u obliku povremenog boravka donosi centar za socijalnu skrb uz prethodno pribavljeno mišljenje tijela vještačenja o potrebi individualnoga rada u provođenju psihosocijalne rehabilitacije i ocjene pružatelja usluga o trajanju i učestalosti povremenog boravka.

(6) Uslugu iz stavka 3. ovoga članka osiguravaju domovi socijalne skrbi za tjelesno ili mentalno oštećene osobe i pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi sukladno odredbama članka 105. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

Članak 66.

(1) U domovima socijalne skrbi može se provoditi program predškolskog odgoja, osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja po posebnim uvjetima i programima koje propisuje ministar nadležan za prosvjetu.

(2) Rješenje o ispunjenosti uvjeta za provođenje programa predškolskog odgoja donosi županijski ured, odnosno gradski ured Grada Zagreba nadležan za poslove odgoja i naobrazbe, a za provođenje programa obrazovanja donosi ministar nadležan za prosvjetu.

Članak 66.a

(1) Djetetu ili mlađoj punoljetnoj osobi s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem priznaje se pravo na skrb izvan vlastite obitelji u obliku pomoći pri uključivanju u programe redovitih predškolskih ili školskih ustanova.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka osigurava se korisniku pružanjem stručne podrške odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u redovitim predškolskim i školskim

(3) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju domovi socijalne skrbi za tjelesno ili mentalno oštećene osobe i pravne osobe iz članka 105. ovoga Zakona.

(4) Pravo iz stavka 1. ovoga članka ne može ostvariti korisnik koji ostvaruje pravo na skrb izvan vlastite obitelji kao smještaj ili boravak u domu socijalne skrbi i pravnoj osobi iz članka 105. ovoga Zakona.

(5) Rješenje o priznavanju prava iz stavka 1. ovoga članka donosi centar za socijalnu skrb na temelju prethodno pribavljenoga mišljenja predškolske ili školske ustanove i ocjene pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge.

Članak 67.

U sklopu privremenog smještaja osigurava se: privremeni boravak, prehrana, hitna medicinska pomoć, nabava prijeko potrebne odjeće i obuće, troškovi prijevoza u mjesto prebivališta u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili drugu ustanovu.

Članak 67.a

(1) Organizirano stanovanje podrazumijeva stanovanje jedne ili više osoba zajedno, u pravilu do pet osoba, tijekom 24 sata dnevno uz organiziranu stalnu ili povremenu pomoć stručne ili druge osobe u osiguravanju osnovnih životnih potreba, te socijalnih, radnih, kulturnih, rekreacijskih i drugih potreba.

(2) Pomoć iz stavka 1. ovoga članka može se pružati u stanu ili izvan njega.

Članak 68.

(1) Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti, te djeci i mlađim punoljetnicima s poremećajima u ponašanju ili kad je to iz drugih razloga u interesu djece ili mlađih punoljetnih osoba.

(2) Ako to interesi djeteta zahtijevaju, skrb izvan vlastite obitelji osigurava se djetetu čiji roditelji zbog bolesti, neriješenog stambenog pitanja ili drugih životnih nedaća nisu u mogućnosti privremeno brinuti o djetetu.

(3) Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima.

Članak 69.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom do 6 mjeseci, a iznimno ako je to u interesu djeteta do godine dana života djeteta koji nema stana, odnosno nema osiguran smještaj ili zbog poremećenih odnosa u obitelji ne može ostati s djetetom u obiteljskom domu.

Članak 70.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se tjelesno i mentalno oštećenoj osobi kad je to najsvrhovitije radi njihova čuvanja i odgoja, školovanja, osposobljavanja ili psihosocijalne rehabilitacije (poticanja grafo-motorike, poticanja perceptivno-motoričke sposobnosti, poticanja kognitivnog razvoja, stimulacije ostatka vida, kretanja u prostoru, auditivnog treninga, služenja Brajevim pismom, neverbalne komunikacije i razvoja aktivnosti samoposluživanja), te drugih razloga zbog kojih se skrb o toj osobi, privremeno ili trajno, ne može osigurati na drugi način, i to u obliku i na način koji odgovara njihovoj dobi, vrsti i stupnju njihova tjelesnog i mentalnog oštećenja.

Članak 71.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se psihički bolesnoj osobi, osobi ovisnoj o alkoholu, drogi ili drugim opojnim sredstvima, kojoj nije potreban smještaj u bolnici, a skrb joj se ne može pružiti u vlastitoj obitelji.

Članak 71.a

- (1) Skrb izvan vlastite obitelji priznaje se tjelesno ili mentalno oštećenoj i psihički bolesnoj odrasloj osobi ako joj je, radi provođenja osposobljavanja za samostalan rad potrebno osigurati stalni smještaj.
- (2) Pod osposobljavanjem za samostalan rad podrazumijeva se srednjoškolsko obrazovanje po posebnome programu.
- (3) Rješenje o pravu na skrb izvan vlastite obitelji donosi centar za socijalnu skrb na temelju nalaza i mišljenja tijela vještačenja, a u skladu s mišljenjem tima za profesionalno usmjeravanje nadležne službe Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje prema mjestu prebivališta.
- (4) Skrb izvan vlastite obitelji priznaje se tjelesno ili mentalno oštećenoj i psihički bolesnoj osobi ako se s obzirom na vrstu, stupanj i težinu oštećenja, odnosno s obzirom na vrstu i težinu psihičke bolesti, na temelju posebnih rehabilitacijskih programa, može osposobiti za samozbrinjavanje.
- (5) Rješenje o pravu iz stavka 1. i 4. ovoga članka, na temelju nalaza i mišljenja tijela vještačenja donosi centar za socijalnu skrb.

Članak 71.b

- (1) Tjelesno ili mentalno oštećena osoba ili psihički bolesna osoba koja pohađa nastavu radi stjecanja srednjoškolskoga obrazovanja po posebnome programu ili osposobljavanja za samozbrinjavanje izvan mjesta svoga prebivališta, a ne postoji potreba skrbi izvan vlastite obitelji u okviru smještaja, ima pravo na novčanu pomoć za pokriće troškova prijevoza.
- (2) Rješenje o pravu na novčanu pomoć za pokriće troškova prijevoza donosi centar za socijalnu skrb.
- (3) Novčana pomoć za pokriće troškova prijevoza obuhvaća troškove prijevoza u odlasku i povratku.
- (4) Novčana pomoć za pokriće troškova prijevoza priznaje se po najnižoj cijeni za redovita prijevozna sredstva javnoga prometa za najkraću relaciju, a ako korisnik upotrebljava osobno vozilo, novčana pomoć za troškove prijevoza pripada mu u visini cijene vozne karte javnoga prijevoznog sredstva.

Članak 72.

- (1) Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se odrasloj i starijoj osobi kojoj je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju i nemoći prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe.
- (2) Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se teško oboljeloj osobi kojoj se dugotrajna zdravstvena zaštita i njega ne može osigurati u obitelji ili u zdravstvenoj ustanovi.
- (3) Skrb izvan vlastite obitelji iz stavka 1. i 2. ovoga članka neće se osigurati osobi kojoj pomoć i njegu mogu pružiti članovi obitelji ili se pomoć i njega može osigurati na drugi način.
- (4) Skrb izvan vlastite obitelji osigurat će se, osobi nesposobnoj za rad koja se nalazi u posebno teškim životnim prilikama koje se ne mogu otkloniti primjenom drugih prava iz socijalne skrbi ili na drugi način.

Članak 73.

- (1) Centar za socijalnu skrb odlučuje o izboru doma socijalne skrbi, odnosno podružnice doma za stalni smještaj osobe iz članka 72. ovoga Zakona ovisno o psihičkim i tjelesnim sposobnostima korisnika, njegovim materijalnim mogućnostima, kulturnim navikama, prirodnom okruženju i drugim prilikama u kojima je korisnik živio prije smještaja, potpunosti doma socijalne skrbi i vrstama usluga koje on pruža.

(2) Osobi iz članka 72. ovoga Zakona kojoj u cijelosti troškove smještaja snosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, stalni smještaj osigurava se, u pravilu, u domu socijalne skrbi treće kategorije.

Članak 74.

(1) Djetetu koje se zatekne u skitnji bez nadzora roditelja ili drugih odraslih osoba, kao i odrasloj osobi koja se zatekne izvan mjesta prebivališta ili stalnog boravišta, a nije u stanju brinuti se o sebi ili ga je zatekla druga nedaća, osigurava se privremena skrb izvan vlastite obitelji dok se ne ostvari povratak u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili se njegov smještaj osigura na drugi način.

(2) Privremeni smještaj pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka može se osigurati i stranom državljaninu, kao i osobi bez državljanstva, koja nema prebivalište u Republici Hrvatskoj.

(3) Privremeni smještaj osigurava se, dok traje potreba, djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima.

Članak 75.

(1) Korisnici iz članka 68. do 74. ovoga Zakona ostvaruju skrb izvan vlastite obitelji na temelju rješenja centra za socijalnu skrb, osim u hitnim slučajevima.

(2) Ako je korisnik iz stavka 1. ovoga članka smješten zbog hitnosti, centar za socijalnu skrb dužan je donijeti rješenje o smještaju u roku 8 dana.

(3) Odrasla osoba iz članka 70. i 72. ovoga Zakona ostvaruje smještaj u dom čiji osnivač nije Republika Hrvatska na temelju ugovora o smještaju.

(4) Ako se osobi iz članka 68. do 74. ovoga Zakona ne može osigurati skrb izvan vlastite obitelji u domu socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedinica područne (regionalne) samouprave, centar za socijalnu skrb može je smjestiti u dom socijalne skrbi čiji osnivač nije Republika Hrvatska, odnosno jedinica područne (regionalne) samouprave, kao i kod pravne ili fizičke osobe koja pruža skrb izvan vlastite obitelji, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

(5) Iznimno, odrasla osoba iz članka 71. ovoga Zakona i odrasla osoba i dijete – žrtva obiteljskog nasilja i žrtva trgovanja ljudima, mogu biti smješteni na temelju ugovora o smještaju u dom socijalne skrbi čiji osnivač nije Republika Hrvatska, kod pravne osobe iz članka 105. ovoga Zakona i u obiteljski dom koji je pribavio rješenje o ispunjavanju uvjeta za pružanje skrbi izvan vlastite obitelji navedenim korisnicima.

Članak 75.a

(1) Korisniku stalnoga smještaja koji upiše studij kao redovit student, centar za socijalnu skrb priznaje pravo na mjesečnu financijsku potporu u visini četverostrukog iznosa osnovice iz članka 16. ovoga Zakona.

(2) Danom pravomoćnosti rješenja o priznavanju prava na financijsku potporu, korisniku prestaje pravo na stalni smještaj.

(3) Pravo na financijsku potporu traje do završetka redovnoga studiranja u skladu s programom studija koji pohađa.

(4) Korisniku se može odobriti financijska potpora i tijekom ponavljanja godine u slučaju bolesti ili drugoga opravdanoga razloga, uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(5) Korisnik je obavezan dostaviti dokaz o upisanoj godini najkasnije do 31. listopada svake godine dok traje studiranje te izvijestiti centar za socijalnu skrb o završetku studiranja.

Članak 76.

Skrb izvan vlastite obitelji može se pružiti na zahtjev ili uz pristanak korisnika ili njegovog zakonskog zastupnika, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Članak 77.

(1) Centar za socijalnu skrb dužan je pratiti prilike u kojima živi korisnik smješten izvan vlastite obitelji i u tu svrhu ga je dužan obići najmanje jedanput u šest mjeseci.

(2) Centar za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji maloljetnoj osobi u obliku smještaja, obavezan je brinuti da se ostvare uvjeti za što brži povratak maloljetne osobe u vlastitu obitelj ili za njezino posvojenje ako je to u najboljem interesu djeteta.

8. Pravo na status roditelja njegovatelja

Članak 77.a

- (1) Pravo na status roditelja njegovatelja priznaje se jednom od roditelja djeteta, kojemu je zbog održavanja kvalitete života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata, a za koje je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen.
- (2) Iznimno, pravo na status roditelja njegovatelja priznaje se jednom od roditelja ako dijete ima težinu oštećenja zbog kojega je u potpunosti nepokretno i uz pomoć ortopedskih pomagala ili kod djeteta postoji više vrsta težih oštećenja, zbog čega je potpuno ovisno o brizi roditelja.
- (3) Pravo iz stavka 2. ovoga članka priznaje se jednom od roditelja ako zbog težine oštećenja ili bolesti djeteta njegovo zbrinjavanje nije moguće osigurati uključivanjem u programe boravka.
- (4) Pravo iz stavka 1. i 2. ovoga članka, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, roditelj ostvaruje i nakon punoljetnosti djeteta dok takva potreba traje, a najdulje do dana ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu.
- (5) Postupak iz stavka 1. i 2. ovoga članka pokreće se na zahtjev roditelja.

Članak 77.b

- (1) Roditelj koji ima status njegovatelja ima pravo na naknadu u iznosu pet osnovica iz članka 16. ovoga Zakona, prava iz mirovinskoga osiguranja, zdravstvenog osiguranja i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlena osoba prema posebnim propisima.
- (2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi isplaćuje naknadu iz stavka 1. ovoga članka i uplaćuje sve doprinose za obvezna osiguranja, a sredstva za te namjene osiguravaju se u državnom proračunu.
- (3) Osnovica za uplatu doprinosa je najniža mjesečna osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za tekuću godinu.
- (4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi vodi evidenciju fizičkih osoba kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja iz članka 77.a ovoga Zakona.
- (5) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 77.c

- (1) Status roditelja njegovatelja ne može se priznati roditelju djeteta kojem je priznato pravo na skrb izvan vlastite obitelji u okviru smještaja ili boravka.
- (2) Odredba članka 32. ovoga Zakona ne primjenjuju se na roditelja njegovatelja.
- (3) Pravo na status roditelja njegovatelja prestaje kada roditelj nije u mogućnosti pružati potrebnu njegu djetetu zbog svojeg psihofizičkoga stanja, ako zbog neopravdanih razloga ne obavlja poslove roditelja njegovatelja, ako se nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne zatvora dulje od 2 mjeseca te smrću roditelja njegovatelja ili djeteta.

Članak 77.d

- (1) Rješenje doneseno u prvom stupnju kojim se priznaje pravo na status roditelja njegovatelja podliježe reviziji.
- (2) Reviziju provodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.
- (3) Ako je protiv rješenja prvostupanjskoga tijela, kojim je priznato pravo na status roditelja njegovatelja izjavljena žalba, o reviziji i žalbi odlučuje se istim rješenjem.
- (4) Ako protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije izjavljena žalba, prvostupanjsko tijelo dostavit će rješenje, zajedno sa spisima predmeta ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi u roku od osam dana od isteka roka za žalbu.
- (5) Revizija odgađa izvršenje rješenja.

Članak 77.e

- (1) U postupku revizije ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može se s prvostupanjskim rješenjem suglasiti ili ga može izmijeniti, poništiti ili ukinuti.
- (2) Prvostupanjsko rješenje doneseno u ponovnom postupku podliježe reviziji ako je njime priznato pravo na status roditelja njegovatelja.

- (3) Rok za provođenje postupka revizije je tri mjeseca, a počinje teći od dana zaprimanja predmeta.
- (4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, ako je u postupku revizije potrebno pribaviti nalaz i mišljenje tijela vještačenja, rok za provođenje revizije ne teče za vrijeme provođenja postupka vještačenja.
- (5) Ako protiv rješenja prvostupanjskog tijela, koje podliježe reviziji, nije izjavljena žalba, a revizija ne bude provedena u roku tri mjeseca od dana zaprimanja predmeta, smatra se da je revizija provedena i da je dana suglasnost na rješenje.
- (6) Protiv rješenja donesenog u postupku revizije ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor

III.a DRUGI OBLICI POMOĆI

Članak 77.f

Centar za socijalnu skrb može odobriti druge oblike pomoći i to:

- jednokratnu pomoć i
- savjetovanje i pomaganje u prevladavanje posebnih teškoća.

Članak 77.g

- (1) Jednokratna pomoć može se odobriti samcu ili obitelji koji zbog trenutačnih materijalnih teškoća nisu u mogućnosti podmiriti neke specifične potrebe vezane uz rođenje djeteta, školovanje djeteta, bolest ili smrt člana obitelji, elementarne nepogode, nabavke osnovnih predmeta u kućanstvu, nabavke neophodne odjeće i obuće i sl.
- (2) Jednokratna pomoć može se odobriti i korisnicima prava na skrb izvan vlastite obitelji zbog potrebe školovanja, rođenja djeteta, bolesti, nabavke potrebne odjeće i obuće.
- (3) Jednokratna pomoć može se odobriti do iznosa koji podmiruje potrebu za koju je odobrena.
- (4) Jednokratna pomoć može se odobriti u novcu ili u naravi.
- (5) Ako iznos potrebe prelazi peterostruki iznos osnovice iz članka 16. ovoga Zakona, centar za socijalnu skrb obavezan je pribaviti prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (6) Jednokratna pomoć može se odobriti, bez prethodne suglasnosti ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi, osobi koja je snosila troškove pogreba korisnika stalne pomoći.
- (7) Pogrebni troškovi će se odobriti u iznosu cijene osnovnih troškova pogreba u mjestu smrti korisnika ili mjestu pogreba, a u cijenu se uračunavaju i troškovi prijevoza pokojnika.

Članak 77.h

- (1) Postupak za odobravanje jednokratne pomoći pokreće se na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti.
- (2) Centar za socijalnu skrb obavezan je u predmetnoj stvari donijeti odluku u roku od 8 dana od dana pokretanja postupka.
- (3) Prije donošenja odluke potrebno je pribaviti dokaze o postojanju potrebe iz članka 77.g Zakona o socijalnoj skrbi i visini iznosa kojim se potreba može podmiriti.
- (4) Po pribavljanju dokaza, službena osoba obvezna je pozvati stranku, upoznati je s ocjenom dokaza i dati joj mogućnost da se očituje.
- (5) O ocjeni dokaza i očitovanju stranke službena će osoba sačiniti zapisnik, čiji je sastavni dio zaključak u predmetnoj stvari.
- (6) Zapisnik potpisuje stranka, službena osoba koja je vodila postupak i ravnatelj centra za socijalnu skrb.
- (7) Ako je zaključkom odobrena jednokratna pomoć, zapisnik je osnova za isplatu jednokratne pomoći.

Članak 77.i

- (1) Savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća jest sustavna stručna pomoć čija je svrha uspješnije prevladavanje nedaća i teškoća, stvaranje uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornoga odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu, koju pružaju stručni radnici centra za socijalnu skrb.

- (2) Savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka pruža se samcu ili obitelji radi svladavanja nedaća i teškoća u svezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, problemima u odgoju djece, invalidnošću, uključivanjem u svakodnevni život nakon duljega boravka u domu socijalne skrbi ili duljega liječenja te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.
- (3) Savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na vođenje kućanstva, raspolaganje novcem, organizirano učenje djeteta, nabavu odjeće, uključivanje u javne kuhinje, klubove, pronalaženje posla, rješavanje problema stanovanja i drugo.
- (4) Pomaganje iz stavka 1. ovoga članka uključuje pravnu i drugu pomoć vezano uz sklapanje, odnosno raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju i druge pravne poslove kojima se pojedincu i obitelji osigurava zadovoljavanje životnih potreba, ako pravna pomoć nije osigurana drugim propisima.
- (5) Savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća pružaju stručni radnici centra za socijalnu skrb u pravilu u domu korisnika.
- (6) Radi prevladavanja komunikacijskih i mobilnih teškoća, u postupcima ostvarivanja prava iz socijalne skrbi vezano uz sklapanje pravnih poslova, gluhe i gluhoslijepe osobe imaju pravo na stručnog prevoditelja.
- (7) Savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća za korisnika je besplatno.

IV. OBAVLJANJE DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI

Članak 78.a

Djelatnost socijalne skrbi obavljaju:

- ustanove socijalne skrbi,
- vjerske zajednice, udruge i druge pravne osobe,
- udomiteljske obitelji,
- obiteljski domovi,
- fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost.

Članak 79.

Ustanove socijalne skrbi su:

1. Obiteljski centar,
2. centar za socijalnu skrb,
3. dom socijalne skrbi,
4. centar za pomoć i njegu.

Članak 80.

- (1) Ustanove socijalne skrbi upisuju se u sudski registar i u upisnik ustanova socijalne skrbi.
- (2) Upisnik ustanova socijalne skrbi za centre socijalne skrbi, domove socijalne skrbi i centre za pomoć i njegu vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi. Sadržaj upisnika propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (3) Upisnik ustanova socijalne skrbi za obiteljske centre vodi ministarstvo nadležno za obitelj. Sadržaj upisnika propisat će ministar nadležan za obitelj.
- (4) Na ustanove socijalne skrbi primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

1. Obiteljski centar

Članak 80.a

- (1) Obiteljski centar je ustanova koja se osniva rješenjem ministarstva nadležnog za obitelj.
- (2) Obiteljski centar osniva se za područje jedne županije, odnosno Grada Zagreba.
- (3) Obiteljski centar može na području županije, odnosno Grada Zagreba ustrojiti jednu ili više podružnica.

(4) Suosnivač obiteljskog centra i njegove podružnice, može biti županija, grad, općina i Grad Zagreb, sklapanjem ugovora o njegovu osnivanju s ministarstvom nadležnim za obitelj.

Članak 80.b

(1) Obiteljski centar u okviru svoje djelatnosti obavlja poslove savjetodavnog i preventivnog rada i druge stručne poslove koji se odnose na:

- brak i međusobne odnose roditelja i djece, uzdržavanja i druge okolnosti u obitelji koje traže stručnu potporu i pomoć,
- odgoj djece, posvojenje i prevenciju svih oblika ovisnosti kod djece i mladeži,
- probleme s invalidnošću,
- uključivanje u svakodnevni život nakon duljeg boravka u odgojnoj ustanovi,
- poticanje odgovornog roditeljstva i skrbi o članovima obitelji,
- podizanje kvalitete života djece, mladeži i obitelji,
- organiziranje učenja djeteta,
- smještaj u predškolske ustanove,
- poticanje i razvoj programa rada u zajednici, volonterskog rada i rada udruga građana koje su potpora roditeljima, obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva,
- razvoj i unapređenje izvaninstitucijskih oblika potpore obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva,
- poticanje i provedbu programskih aktivnosti namijenjenih edukaciji i promidžbi obiteljskih vrijednosti.

(2) Obiteljski centar obavlja i stručno-analitičke poslove iz svog djelokruga te informativne, savjetodavne, preventivno – terapijske, edukacijske, promidžbene i druge slične stručne poslove vezane uz pružanje potpore obitelji, djeci i mladeži.

Članak 80.c

(1) Obiteljski centar započet će s radom kada se na temelju rješenja iz članka 80.a ovoga Zakona upiše u sudski registar i upisnik ustanova.

(2) Uvjete glede prostora, opreme i broja potrebnih stručnih i drugih radnika obiteljskog centra i podružnice, kao i uvjete i način ostvarivanja usluga obiteljskog centra propisat će ministar nadležan za obitelj.

Članak 80.d

(1) Obiteljskim centrom upravlja i vodi ravnatelj.

(2) Ravnatelj ima ovlasti određene zakonom, rješenjem o osnivanju, odnosno statutom obiteljskog centra.

(3) Ravnatelja obiteljskog centra imenuje ministar nadležan za obitelj na temelju javnog natječaja.

(4) Za ravnatelja obiteljskog centra može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima visoku stručnu spremu, najmanje pet godina radnog iskustva na stručnim poslovima u društveno humanitarnim djelatnostima uz odgovarajuće poznavanje savjetodavnog ili/i terapijskog rada, te koji nije pravomoćno osuđen za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv dostojanstva osobe i morala, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti te za kaznena djela protiv Republike Hrvatske i prema kojem nije izrečena prekršajnoppravna sankcija propisana Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji.

(5) Mandat ravnatelja obiteljskog centra traje četiri godine, a ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.

(6) Ravnatelja obiteljskog centra razrješuje ministar nadležan za obitelj pod uvjetima i na način utvrđenim Zakonom o ustanovama, te ako:

- je pravomoćno osuđen za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv dostojanstva osobe i morala, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti te za kaznena djela protiv Republike Hrvatske,
- mu je izrečena prekršajnoppravna sankcija propisana Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji.

Članak 80.e

(1) Obiteljski centar ima stručno vijeće.

(2) Stručno vijeće čine svi stručni radnici obiteljskog centra.

(3) Djelokrug rada stručnog vijeća uređuje se statutom obiteljskog centra.

Članak 80.f

(1) Obiteljski centar ima statut kojim se uređuje ustroj obiteljskog centra, tijela, njegov djelokrug rada, unutarnji ustroj te druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti.

(2) Statut obiteljskog centra donosi ravnatelj uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za obitelj.

Članak 80.g

(1) Podružnicu obiteljskog centra vodi predstojnik.

(2) Predstojnik ima ovlasti u skladu s djelatnošću podružnice obiteljskog centra, koje su određene rješenjem o osnivanju i statutom obiteljskog centra.

(3) Predstojnika podružnice imenuje i razrješava ravnatelj obiteljskog centra uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za obitelj.

(4) Za predstojnika podružnice može biti imenovan hrvatski državljanin s visokom stručnom spremom i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima u društveno humanitarnim djelatnostima uz poznavanje savjetodavnog ili/i terapijskog rada.

Članak 80.h

U obavljanju djelatnosti iz članka 80.b ovoga Zakona obiteljski centar i podružnica surađuju s vjerskim zajednicama, humanitarnim organizacijama, udrugama te drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim osobama koje pružaju potporu obitelji, djeci, mladeži, ostalim članovima obitelji i drugim osobama savjetovanjem, uslugama, skrbi i o tome sličnim oblicima rada, promiču obiteljske vrijednosti te pridonose podizanju kvalitete obiteljskog života.

Članak 80.i

(1) Obiteljski centar i podružnica dužni su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisnicima i o obavljanju djelatnosti iz članka 80.b ovoga Zakona, te o tome dostavljati izvješća ministarstvu nadležnom za obitelj.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za obitelj.

2. Centar za socijalnu skrb

Članak 81.

(1) Centar za socijalnu skrb je javna ustanova.

(2) Centar za socijalnu skrb osniva Republika Hrvatska rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Centar za socijalnu skrb osniva se za područje jedne ili više općina ili gradova na području iste županije, odnosno Grada Zagreba.

(4) Centar za socijalnu skrb može imati jednu ili više podružnica.

Članak 82.

(1) Centar za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti:

1. rješava u prvom stupnju o pravima iz socijalne skrbi, obiteljskopravne i kaznenopravne zaštite i drugim pravima u skladu s posebnim zakonom,

2. provodi ovrhu svojih rješenja,

3. vodi propisane očevidnike,

4. izdaje uvjerenja i druge potvrde,

5. daje podatke o obiteljskim prilikama te mišljenja i prijedloge u sudskim postupcima koji se odnose na obiteljskopravnu i kaznenopravnu zaštitu,

6. sudjeluje kao stranka ili umješlač pred sudom i drugim državnim tijelima kada se radi o zaštiti osobnih interesa djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu brinuti sami o sebi ni o svojim pravima i interesima,

7. obavlja nadzor nad udomiteljskim obiteljima.

(2) Centar za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti može obavljati i poslove zbrinjavanja djece odbjeglih iz obitelji ili ustanove, provoditi odgojne mjere nad djecom s poremećajima u ponašanju izvan vlastite obitelji ili s boravkom u obitelji, te pružati pomoć i njegu u kući.

(3) Osim javnih ovlasti iz stavka 1. i 2. ovoga članka centar za socijalnu skrb obavlja i druge stručne poslove:

1. potiče, organizira i provodi aktivnosti sa svrhom sprječavanja i suzbijanja socijalnih i osobnih problema,
2. obavlja stručnoanalitičke poslove,
3. potiče i razvija samopomoć, dobrosusjedsku pomoć, dobrovoljni rad, dobrotvorne i druge djelatnosti,
4. sudjeluje u suzbijanju ovisnosti o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima odraslih,
5. predlaže mjere unapređenja politike socijalne skrbi,
6. predlaže, potiče i usklađuje druge aktivnosti u području socijalne skrbi na lokalnoj razini,
7. obavlja druge poslove utvrđene zakonom i statutom centra za socijalnu skrb.

Članak 83.

U županiji u kojoj je osnovano više centara za socijalnu skrb može se odrediti da u postupcima koji se odnose na brak i odnose u braku, roditeljsku skrb, skrbništvo, posvojenje, stručnoanalitičke i druge poslove obavlja jedan od centara za socijalnu skrb, kojeg propisom određuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 84.

(1) Centar za socijalnu skrb započet će s radom kada se na temelju rješenja iz članka 81. ovoga Zakona upiše u sudski registar i upisnik ustanova socijalne skrbi.

(2) Uvjete glede prostora, opreme i broja potrebnih stručnih i drugih djelatnika centra za socijalnu skrb i podružnice propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 84.a

(1) Centrom za socijalnu skrb upravlja upravno vijeće, koje imenuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

(2) Upravno vijeće čine tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik radnika zaposlen u centru za socijalnu skrb i jedan predstavnik jedinice područne (regionalne) samouprave kojeg predlaže njezino predstavničko tijelo.

(3) Predstavnici osnivača u upravnom vijeću moraju biti osobe visoke stručne spreme društvenog usmjerenja iz organizacije, ustanove, udruge ili druge pravne osobe koja se bavi humanitarnom, socijalnom ili drugom društvenom djelatnošću, kao i osoba koja svojim znanjem i iskustvom stečenim u navedenim djelatnostima može doprinijeti radu upravnog vijeća.

(4) Način imenovanja, odnosno izbora članova, trajanje mandata i nadležnosti upravnog vijeća utvrđuje se aktom o osnivanju, odnosno statutom centra za socijalnu skrb.

(5) Članovi upravnog vijeća mogu ostvariti pravo na naknadu za rad ako osnivač za tu namjenu ima osigurana sredstva.

Članak 85.

(1) Centar za socijalnu skrb vodi ravnatelj.

(2) Ravnatelj ima ovlasti određene zakonom, rješenjem o osnivanju, odnosno statutom centra.

(3) Ravnatelja centra za socijalnu skrb imenuje upravno vijeće na temelju javnog natječaja.

(4) Za ravnatelja centra za socijalnu skrb može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima visoku stručnu spremu, najmanje pet godina radnog iskustva na stručnim poslovima u djelatnosti socijalne skrbi i položen stručni ispit, ili je oslobođen od obveze polaganja stručnog ispita u skladu s odredbama ovoga Zakona i provedbenog propisa.

(5) Mandat ravnatelja centra za socijalnu skrb traje četiri godine, a ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.

(6) Ravnatelja centra za socijalnu skrb razrješuje upravno vijeće centra za socijalnu skrb pod uvjetima i na način utvrđenim Zakonom o ustanovama, te ako je:

- pravomoćno osuđen za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv dostojanstva osobe i morala, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti i javnih ovlasti te za kaznena djela protiv Republike Hrvatske,
- na bilo koji način onemogućavao ostvarivanje prava iz djelokruga centra za socijalnu skrb.

Članak 86.

- (1) Centar za socijalnu skrb ima stručno vijeće.
- (2) Stručno vijeće čine svi stručni djelatnici centra za socijalnu skrb.
- (3) Ako centar za socijalnu skrb i njegova podružnica imaju više od 20 stručnih djelatnika stručno vijeće čine predstojnik podružnice i voditelji drugih ustrojbenih jedinica.
- (4) Stručno vijeće raspravlja i ravnatelju daje mišljenje i prijedloge o:
 - stručnim pitanjima koja se odnose na utvrđenu djelatnost u sklopu nadležnosti utvrđenih zakonom i drugim propisima,
 - ustroju centra za socijalnu skrb i podružnice,
 - najsloženijim stručnim pitanjima vezanim za ostvarivanje prava i drugih djelatnosti centra za socijalnu skrb u pojedinim slučajevima,
 - potrebi dodatnog stručnog usavršavanja,
 - drugim pitanjima utvrđenim statutom centra za socijalnu skrb.

Članak 87.

- (1) Centar za socijalnu skrb ima statut kojim se uređuje ustroj centra za socijalnu skrb, tijela, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti.
- (2) Statut centra za socijalnu skrb donosi upravno vijeće uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 88.

- (1) Podružnicu centra za socijalnu skrb vodi predstojnik.
- (2) Predstojnik podružnice ima ovlasti u skladu sa djelatnošću podružnice, koje su određene rješenjem o osnivanju i statutom centra za socijalnu skrb.

Članak 89.

Predstojnika podružnice imenuje i razrješava ravnatelj centra za socijalnu skrb uz prethodnu suglasnost upravnog vijeća centra za socijalnu skrb.

Članak 90.

- (1) Za predstojnika podružnice može biti imenovan hrvatski državljanin s visokom stručnom spremom i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima u djelatnosti socijalne skrbi s položenim stručnim ispitom.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka za predstojnika podružnice koja je osnovana za područje na kojem živi manje od 20.000 stanovnika, može biti imenovana osoba koja ima višu stručnu spremu, najmanje pet godina radnog iskustva na stručnim poslovima u djelatnosti socijalne skrbi s položenim stručnim ispitom.

Članak 91.

U obavljanju djelatnosti iz članka 82. ovoga Zakona centar za socijalnu skrb i podružnica surađuje s vjerskim zajednicama, humanitarnim organizacijama, udrugama te drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim osobama koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi.

Članak 92.

- (1) Centar za socijalnu skrb i podružnica dužni su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku i o obavljanju djelatnosti iz članka 82. ovoga Zakona, te o tome dostavljati izvješća ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.
- (2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

3. Dom socijalne skrbi

Članak 93.

(1) Dom socijalne skrbi je javna ustanova, a osniva se za obavljanje skrbi izvan vlastite obitelji, i to kao:

a) dom za djecu i mlade punoljetne osobe (za djecu bez roditelja ili koje roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti, ili je to iz drugih razloga u interesu djeteta ili mlade punoljetne osobe, za djecu s poremećajima u ponašanju, tjelesno, mentalno ili višestruko oštećenu ili psihički bolesnu djecu, te djecu ovisnike o drogama ili drugim opojnim sredstvima).

b) dom za odrasle osobe (za tjelesno, mentalno ili višestruko oštećene ili psihički bolesne odrasle osobe, ovisnike o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima, osobe kojima je potrebna dugotrajna zdravstvena zaštita i njega, odnosno stacionarna skrb, te starije i nemoćne osobe)

c) dom za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja.

(2) Vrstu doma za djecu i doma za odrasle osobe, njihovu djelatnost, kao i uvjete glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika doma propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 94.

(1) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi odlukom utvrđuje mrežu domova socijalne skrbi iz članka 93. ovoga Zakona i djelatnosti socijalne skrbi koju obavljaju vjerske zajednice, udruge i druge domaće i strane pravne ili fizičke osobe pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, uz prethodno mišljenje jedinice područne (regionalne) samouprave.

(2) Mreža se utvrđuje prema stvarnoj potrebi skrbi izvan vlastite obitelji na području Republike Hrvatske za korisnike kojima se ovo pravo priznaje rješenjem centra za socijalnu skrb.

Članak 95.

(1) Dom socijalne skrbi može osnovati Republika Hrvatska rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(2) Rješenjem o osnivanju doma iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će se sadržaj rada i djelatnost doma.

Članak 96.

(1) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna ili fizička osoba može osnovati dom socijalne skrbi iz članka 93. ovoga Zakona, pod uvjetima i na način propisan Zakonom o ustanovama i ovim Zakonom.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su prije osnivanja doma socijalne skrbi zatražiti odobrenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi, za osnivanje doma za odrasle osobe (starije i nemoćne osobe) od nadležne jedinice područne (regionalne) samouprave, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Ako osobe iz stavka 1. ovoga članka osnivaju dom za odrasle osobe koji nije uključen u mrežu iz članka 94. ovoga Zakona tada nisu dužne zatražiti odobrenje za njegovo osnivanje.

(4) Ako osobe iz stavka 1. ovoga članka osnivaju podružnicu doma ili proširuju ili mijenjaju djelatnost doma ili podružnice, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe stavka 2. i 3. ovoga članka i članka 97. ovoga Zakona.

(5) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može na temelju javnog natječaja dati koncesiju osobama iz stavka 1. ovoga članka da djelatnost obavljaju u objektu u vlasništvu Republike Hrvatske.

Članak 97.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na zahtjev osnivača doma socijalne skrbi rješenjem utvrđuje da je odluka o osnivanju doma socijalne skrbi u skladu sa Zakonom o ustanovama i ovim Zakonom.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na zahtjev doma socijalne skrbi iz članka 93. ovoga Zakona, osim doma za odrasle osobe (starije i nemoćne osobe), a jedinica područne (regionalne) samouprave na zahtjev doma za odrasle osobe (starije i nemoćne osobe), rješenjem utvrđuju da su ispunjeni uvjeti glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika, zdravstveni i ekološki uvjeti, te da su opći akti doma u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima.

(3) Zahtjev za izdavanjem rješenja iz stavka 2. ovoga članka osnivač je obvezan podnijeti u roku od dvije godine od dana izdavanja odobrenja iz članka 96. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka donosi se na temelju nalaza povjerenstva kojeg u tu svrhu za dom iz članka 93. ovoga Zakona, osim doma za odrasle osobe (starije i nemoćne osobe) imenuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, a za dom

za odrasle osobe (starije i nemoćne osobe), nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave.

(5) Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka kojeg donosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi nije dopuštena žalba, ali se može voditi upravni spor.

(6) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka kojeg donosi jedinica područne (regionalne) samouprave, može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.

(7) Dom socijalne skrbi može početi radom po pribavljenom konačnom rješenju iz stavka 1. i 2. ovoga članka i nakon upisa u upisnik ustanova socijalne skrbi.

Članak 97.a

(1) Dom socijalne skrbi prestaje s radom u slučajevima propisanim Zakonom o ustanovama.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, na temelju odluke osnivača, rješenjem utvrđuje prestanak rada doma socijalne skrbi.

Članak 98.

(1) Osnivači doma socijalne skrbi dužni su najmanje šest mjeseci prije donošenja odluke o prestanku rada doma o tome izvijestiti tijelo koje je sukladno članku 97. stavku 2. ovoga Zakona donijelo rješenje o ispunjavanju uvjeta kao i korisnike, odnosno njihove zakonske zastupnike.

(2) U roku iz stavka 1. ovoga članka osnivač je dužan korisniku koji je smješten na temelju ugovora, sporazumno s njim odnosno njegovim zakonskim zastupnikom osigurati drugi primjereni smještaj.

(3) Ako je korisnik smješten u dom na temelju rješenja centra za socijalnu skrb osnivač je, u suradnji s centrom za socijalnu skrb, korisnikom, odnosno njegovim zakonskim zastupnikom dužan u roku iz stavka 1. ovoga članka korisniku osigurati drugi primjereni smještaj.

(4) Ako je po isteku roka iz stavka 1. ovoga članka u domu socijalne skrbi još uvijek smješteno više od 10 korisnika objekt i opremu preuzima, bez naknade osnivaču, tijela iz članka 97. stavka 2. ovoga Zakona koje će skrbiti o korisnicima dok se njihov smještaj ne riješi na drugi način, a najdulje do 6 mjeseci.

(5) Tijela iz članka 97. stavka 2. ovoga Zakona mogu svojom odlukom odrediti da poslove skrbi o korisnicima iz stavka 4. ovoga članka obavlja odgovarajuća ustanova socijalne skrbi kojoj su oni osnivači.

Članak 99.

(1) Domom socijalne skrbi upravlja upravno vijeće kojeg imenuje osnivač.

(2) Upravno vijeće čine tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik radnika zaposlen u domu i jedan korisnik doma, odnosno njegov roditelj ili skrbnik.

(3) Predstavnici osnivača u upravnom vijeću moraju biti osobe visoke ili više stručne spreme društvenog usmjerenja iz organizacije, ustanove, udruge ili druge pravne osobe koja se bavi humanitarnom, socijalnom ili drugom društvenom djelatnošću, te fizička osoba koja svojim znanjem i iskustvom stečenim u navedenim djelatnostima može doprinijeti radu upravnog vijeća.

(4) Način imenovanja, odnosno izbora članova, trajanje mandata i nadležnosti upravnog vijeća utvrđuje se aktom o osnivanju odnosno statutom doma.

(5) Članovi upravnog vijeća mogu ostvariti pravo na naknadu za rad ako osnivač za tu namjenu ima osigurana sredstva.

Članak 100.

(1) Voditelj doma socijalne skrbi je ravnatelj.

(2) Ravnatelj doma na temelju javnog natječaja imenuje upravno vijeće.

(3) Mandat ravnatelja traje četiri godine, a ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.

(4) Ravnatelj doma razrješuje upravno vijeće pod uvjetima i na način utvrđen zakonom, aktom o osnivanju ili statutom doma socijalne skrbi

(5) Ovlasti ravnatelja doma socijalne skrbi utvrdit će se aktom o osnivanju, odnosno statutom doma.

Članak 101.

- (1) Za ravnatelja doma socijalne skrbi može biti imenovana osoba koja ima visoku stručnu spremu i najmanje tri godine radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi ili u drugoj društvenoj djelatnosti.
- (2) Iznimno, za ravnatelja doma iz stavka 1. ovoga članka može biti imenovana osoba koja ima višu stručnu spremu, najmanje pet godina radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi i najmanje trogodišnje iskustvo u voditeljskim poslovima.

Članak 102.

- (1) Dom socijalne skrbi ima stručno vijeće.
- (2) Stručno vijeće čine svi stručni djelatnici doma socijalne skrbi.
- (3) Ako dom i njegova podružnica imaju više od dvadeset stručnih djelatnika, stručno vijeće čine predstojnik podružnice te najmanje pet predstavnika stručnih djelatnika određenih na način utvrđen općim aktom doma.
- (4) Stručno vijeće sudjeluje u utvrđivanju plana i programa rada doma socijalne skrbi, prati njegovo ostvarivanje, raspravlja i odlučuje o stručnim pitanjima rada, potiče i promiče stručni rad te obavlja i druge stručne poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom doma socijalne skrbi.

Članak 103.

- (1) Dom socijalne skrbi ima statut kojim se uređuje ustroj doma, tijela, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje doma.
- (2) Statut doma socijalne skrbi donosi upravno vijeće, uz suglasnost s osnivačem.

Članak 104.

- (1) Dom socijalne skrbi dužan je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad doma i o tome dostavljati izvješće ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi, a dom za starije i nemoćne osobe i jedinici područne (regionalne) samouprave na čijem području djeluje.
- (2) Propis o vođenju evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 105.

- (1) Vjerska zajednica i udruga čiji je cilj zbrinjavanje socijalno ugroženih osoba može pružati skrb izvan vlastite obitelji iz članka 62. ovoga Zakona, bez osnivanja doma, za korisnike iz članka 68., 69., 70., 71., 72. i 74. ovoga Zakona, kao i usluge pod uvjetima i na način ureden ovim Zakonom.
- (2) Jedinica lokalne samouprave, trgovačko društvo, ili druga domaća i strana pravna osoba može pružati skrb izvan vlastite obitelji za najviše 20 korisnika iz stavka 1. ovoga članka, bez osnivanja doma, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.
- (3) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi propisat će uvjete glede prostora, opreme, stručnih i drugih radnika, te način pružanja skrbi izvan vlastite obitelji za pravne osobe iz stavka 1., 2. i 10. ovoga članka.
- (4) Za pružanje skrbi izvan vlastite obitelji za korisnike iz članka 68., 69., 70., 71. i 74. ovoga Zakona odobrenje daje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, a za pružanje skrbi izvan vlastite obitelji za korisnike iz članka 72. ovoga Zakona odobrenje daje ured državne uprave u županiji nadležan za poslove socijalne skrbi, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (5) Osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu započeti radom kada im nadležno tijelo iz stavka 4. ovoga članka rješenjem utvrdi da su ispunjeni propisani uvjeti glede prostora, opreme, stručnih i drugih radnika.
- (6) Osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka obvezne su podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja iz stavka 5. ovoga članka, u roku od dvije godine od dana izdavanja odobrenja.
- (7) Ako vjerska zajednica, udruga ili druga pravna osoba pruža skrb izvan vlastite obitelji odraslim osobama, izvan mreže iz članka 94. ovoga Zakona, nije dužna zatražiti odobrenje iz stavka 4. ovoga članka, već rješenje o ispunjavanju uvjeta glede prostora, opreme, stručnih i drugih radnika.
- (8) Nadležno tijelo iz stavka 4. ovoga članka rješenjem utvrđuje prestanak rada pravnoj osobi iz stavka 1., 2. i 10. ovoga članka, koja donese odluku o prestanku rada i ako više ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.
- (9) Na pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se na odgovarajući način odredba članka 98. ovoga Zakona.

(10) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba može pružati skrb izvan vlastite obitelji i usluge psihosocijalne rehabilitacije kao terapijska zajednica za ovisnike o opojnim drogama i povremene uzimatelje opojnih droga, bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

4. Centar za pomoć i njegu

Članak 106.

Centar za pomoć i njegu je ustanova koja se osniva za pružanje svih ili pojedinih usluga navedenih u članku 51. ovoga Zakona.

Članak 107.

Centar za pomoć i njegu može osnovati jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba.

Članak 108.

(1) Centar za pomoć i njegu može se osnovati ako su ispunjeni uvjeti glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika i drugi uvjeti utvrđeni zakonom.

(2) Uvjete glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 109.

(1) Županijski ured za rad, zdravstvo i socijalnu skrb rješenjem utvrđuje da su ispunjeni propisani uvjeti glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika za osnivanje centra za pomoć i njegu.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka županijski ured nadležan za socijalnu skrb dužan je donijeti u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka podnositelj zahtjeva ima pravo podnijeti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi u roku od 8 dana.

(4) Centar za pomoć i njegu može početi s radom po pribavljenom konačnom rješenju iz stavka 1. ovoga članka i nakon upisa u sudski registar i upisnik ustanova socijalne skrbi.

Članak 110.

(1) Centrom za pomoć i njegu upravlja i vodi ravnatelj kojeg na temelju javnog natječaja imenuje osnivač.

(2) Ovlasti ravnatelja centra za pomoć i njegu utvrdit će se aktom o osnivanju i statutom centra.

Članak 111.

(1) Centar za pomoć i njegu ima statut kojim se uređuje ustroj centra, tijela centra, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanja centra.

(2) Statut centra za pomoć i njegu, u suglasnosti s osnivačem, donosi ravnatelj.

Članak 112.

(1) Centar za pomoć i njegu dužan je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad centra i o tome donositi izvješća ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi i nadležnoj jedinici područne (regionalne) samouprave.

(2) Propis o vođenju evidencije i dokumentacije te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 113.

(1) Ako općina, grad i Grad Zagreb, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba pruža skrb centra za pomoć i njegu iz članka 106. ovoga Zakona za najviše 30 korisnika pod uvjetima i na način uređen ovim Zakonom i propisom ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi može obavljati ovu djelatnost i bez osnivanja centra za pomoć i njegu.

(2) Za pružanje skrbi iz stavka 1. ovoga članka županijski ured nadležan za socijalnu skrb daje odobrenje.

5. Udomiteljska obitelj

Članak 114.

(1) Udomiteljska obitelj jest obitelj koja ima dozvolu za obavljanje udomiteljstva, a čine je udomitelj, njegov bračni drug ili izvanbračni drug i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu.

(2) Uvjeti koje mora ispunjavati obitelj koja želi obavljati udomiteljstvo, način obavljanja udomiteljstva te druga pitanja povezana s obavljanjem udomiteljstva, uređuju se posebnim zakonom.

V. OBAVLJANJE SOCIJALNE SKRBI KAO PROFESIONALNE DJELATNOSTI

Članak 121.

Obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti obuhvaća poslove obiteljskoga doma i savjetovališta

1. Obiteljski dom

Članak 121.a

(1) Fizička osoba u obiteljskom domu pruža usluge skrbi izvan vlastite obitelji kao profesionalnu djelatnost (u daljnjem tekstu: predstavnik obiteljskog doma) za pet do dvadeset odraslih korisnika, odnosno za četvero do desetero djece.

(2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka obavlja profesionalno jedan punoljetan član obitelji - predstavnik obiteljskog doma, koji može zaposliti radnike ovisno o broju i vrsti korisnika u skladu s propisanim uvjetima.

(3) Predstavnik obiteljskog doma mora imati:

- najmanje srednju stručnu spremu ako pruža skrb odraslim osobama, a ako pruža skrb djeci ili osobama iz članka 70. ovoga Zakona mora imati srednju stručnu spremu medicinskoga ili društvenoga usmjerenja,
- zdravstvenu sposobnost za obavljanje djelatnosti.

(4) Članovi obitelji mogu pružati usluge obiteljskoga doma i bez zasnivanja radnog odnosa, ako ispunjavaju propisane uvjete.

(5) Način pružanja usluga obiteljskoga doma te uvjete u pogledu prostora, opreme i potrebnog broja i vrste radnika koje mora imati obiteljski dom, propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb.

Članak 121.b

(1) Predstavnik obiteljskoga doma koji preuzima brigu o korisniku mora biti hrvatski državljanin i imati sposobnosti potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba korisnika.

(2) Iznimno, predstavnik obiteljskog doma može biti stranac s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, ako je to od osobitog interesa za korisnika, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Centar za socijalnu skrb obavezan je upoznati predstavnika obiteljskoga doma s potrebama i osobinama korisnika te davati stručne upute kako skrbiti o korisniku.

(4) Predstavnik obiteljskoga doma obavezan je najmanje jedanput godišnje izvješćivati centar koji je priznao pravo na skrb izvan vlastite obitelji o svim bitnim okolnostima korisnika.

Članak 121.c

(1) Osoba koja pruža usluge obiteljskoga doma ne može biti osoba:

- kojoj je izrečena neka od mjera obiteljsko-pravne zaštite,
- koja je društveno neprihvatljivoga ponašanja,
- koja je osuđena pravomoćnom sudskom presudom za kazneno djelo koje predstavlja zapreku za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz članka 122. stavka 2. ovoga Zakona,
- koja je pravomoćno proglašena krivom za prekršaj zbog nasilja u obitelji.

(2) Obitelj u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi, kao i obitelj u kojoj bi zbog mentalnoga oštećenja ili bolesti člana obitelji bilo ugroženo zdravlje ili drugi interesi korisnika, ne može pružati usluge obiteljskoga doma.

Članak 121.d

(1) Odobrenje za pružanje usluga skrbi izvan vlastite obitelji kao profesionalne djelatnosti, predstavniku obiteljskog doma daje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi za korisnike iz članka 68., 69., 70., 71. i 74. ovoga Zakona, a za korisnike iz članka 72. ovoga Zakona ured državne uprave u županiji nadležan za poslove socijalne skrbi, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(2) Predstavnik obiteljskoga doma može započeti s radom kada nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka rješenjem utvrdi da obiteljski dom ispunjava propisane uvjete prostora, opreme, stručnih i drugih radnika iz članka 121.a stavka 4. Zakona o socijalnoj skrbi i nakon upisa u evidenciju fizičkih osoba koje obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost, koju vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

(3) Zahtjev za izdavanjem rješenja iz stavka 2. ovoga članka osnivač je obvezan podnijeti u roku od dvije godine od dana izdavanja odobrenja iz stavka 1. ovog članka.

(4) Ako fizička osoba želi pružati usluge skrbi izvan vlastite obitelji odraslim osobama iz članka 70., 71. i 72. ovoga Zakona kao profesionalnu djelatnost obiteljskoga doma izvan mreže iz članka 94. ovoga Zakona, nije obvezna zatražiti odobrenje iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Odredbe članka 128., 129., 130., 131., 134 i 135. ovoga Zakona na odgovarajući način se primjenjuju i na pružanje usluga obiteljskog doma.

Članak 121.e

(1) Predstavnik obiteljskoga doma obvezan je o početku rada obiteljskoga doma izvijestiti centar za socijalnu skrb na čijem području djeluje.

(2) Predstavnik obiteljskog doma u nazivu ističe oznaku djelatnosti i adresu obiteljskoga doma te ime i prezime nositelja djelatnosti.

2. Savjetovalište

Članak 122.

(1) Poslove savjetovališta može obavljati fizička osoba ako:

- ima odgovarajuću stručnu spremu,
- ima poslovnu sposobnost,
- ima zdravstvenu sposobnost za obavljanje djelatnosti,
- nije u radnom odnosu,
- raspolaže odgovarajućim prostorom i opremom.

(2) Poslove iz članka 121. ovoga Zakona ne može obavljati osoba protiv koje se vodi istražni ili kazneni postupak ili je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv dostojanstva osobe i morala, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv imovine te kazneno djelo protiv Republike Hrvatske.

Članak 123.

(1) Zahtjev za obavljanje poslova socijalne skrbi iz članka 122. ovoga Zakona podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi, koje rješenjem izdaje odobrenje za početak rada, nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad propisani ovim Zakonom i provedbenim propisima.

(2) U slučaju proširenja djelokruga rada primjenjuje se stavak 1. ovoga članka.

Članak 124.

(1) Fizička osoba koja samostalno kao profesionalnu djelatnost obavlja poslove savjetovališta dužna je o početku, načinu i djelokrugu rada izvijestiti centar za socijalnu skrb na čijem području djeluje.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka u svom nazivu ističe ime i prezime, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti.

Članak 125.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi vodi evidenciju fizičkih osoba koje samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost iz članka 121. ovoga Zakona kojima je odobrila rad.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 126.

(1) Stručne poslove u savjetovalištu može obavljati djelatnik visoke stručne spreme društvenog usmjerenja koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima.

(2) Više osoba koje ispunjavaju uvjete iz stavka 1. ovoga članka mogu osnovati zajedničko savjetovalište.

Članak 128.

Fizička osoba koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost dužna je:

- pružati usluge sukladno rješenju centra za socijalnu skrb,
- u obavljanju poslova socijalne skrbi iz članka 121. ovoga Zakona primjenjivati metode stručnog rada, poštovati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost osobnog i obiteljskog života i čuvati profesionalnu tajnu,
- voditi evidenciju o pruženim uslugama,
- davati podatke o svojem radu na zahtjev ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 129.

Odobrenje za samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti prestaje:

1. odjavom,
2. po sili zakona i
3. rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 130.

(1) Odobrenje za samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti prestaje po sili zakona ako osoba koja ima odobrenje za rad:

1. umre,
2. izgubi potpuno ili djelomično poslovnu sposobnost,
3. zasnje radni odnos s punim radnim vremenom,
4. bude pravomoćnom sudskom presudom osuđena za kazneno djelo koje predstavlja zapreku za samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti, kao i kazneno djelo učinjeno u toj djelatnosti ili u svezi s tom djelatnošću,
5. izgubi opću ili posebnu zdravstvenu sposobnost za obavljanje poslova,
6. više od tri mjeseca ne podmiruje dospjele obvezne doprinose propisane posebnim zakonima.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi rješenjem utvrđuje prestanak odobrenja za samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti.

Članak 131.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi donosi rješenje o prestanku odobrenja za samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti ako se nedostaci u obavljanju poslova utvrđeni inspekcijskim nadzorom ne otklone u određenom roku.

(2) Rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje poslova socijalne skrbi tijelo iz stavka 1. ovoga članka može donijeti i u slučaju:

1. ako osoba kojoj je izdano odobrenje za obavljanje poslova ne obavlja poslove osobno ili ako koristi rad drugih osoba suprotno odobrenju.
2. ako osoba kojoj je izdano odobrenje prestane s radom bez dopuštenja ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
3. ako i nakon upozorenja tijela koje obavlja inspekcijski nadzor ne postupi u skladu sa člankom 128. ovoga Zakona.

Članak 132.

- (1) Osobe koje samostalno obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost mogu privremeno obustaviti poslovanje zbog bolesti, vojne obveze ili drugog opravdanog razloga.
- (2) O privremenoj obustavi poslova mora se izvijestiti ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi te centar za socijalnu skrb na čijem se području obavljaju ti poslovi.

Članak 133.

- (1) Osobi koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može za područje pojedinog centra za socijalnu skrb povjeriti obavljanje poslova iz članka 13. i 14. ovog Zakona, a centar za socijalnu skrb druge poslove u skladu s posebnim zakonom.
- (2) Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi sklapa ugovor s osobom koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost.
- (3) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može ovlastiti centar za socijalnu skrb za sklapanje ugovora iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 134.

- (1) Fizičke osobe koje samostalno obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost iz članka 121. ovoga Zakona mogu ostvariti prihode:

1. izravno naplatom od korisnika,
2. na temelju ugovora s ministarstvom nadležnim za poslove socijalne skrbi, odnosno sa centrom za socijalnu skrb,
3. iz zaklada, fundacija i darovnica.

- (2) Cijenu usluga za ugovorne poslove iz stavka 1. točke 2. ovoga članka određuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Članak 135.

Ustanove socijalne skrbi te pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u svezi s uvjetima korištenja električne energije, vodoopskrbe i odvodnje te drugih komunalnih usluga i naknada izjednačene su s kućanstvima.

VI. NADLEŽNOST I POSTUPAK

Članak 136.

U postupku rješavanja o pravima iz socijalne skrbi primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku i metode stručnog socijalnog rada, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 137.

- (1) O pravima iz socijalne skrbi koja se ostvaruju na osnovi članka 7. ovoga Zakona rješava u prvom stupnju upravno tijelo općine, grada odnosno Grada Zagreba.
- (2) Općina, grad odnosno Grad Zagreb mogu poslove iz članka 7. ovoga Zakona povjeriti centru za socijalnu skrb koji provodi postupak sukladno članku 136. ovoga Zakona.

Članak 138.

- (1) Ako centar za socijalnu skrb rješava o pravima koja utvrđuje i osigurava općina, grad, odnosno Grad Zagreb, međusobna prava, obveze i odgovornost centra za socijalnu skrb i općine, grada, odnosno Grada Zagreba utvrdit će se ugovorom sklopljenim između nadležnog tijela općine, grada, odnosno Grada Zagreba i centra za socijalnu skrb uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (2) Centar za socijalnu skrb dužan je sklopiti ugovor s nadležnim tijelom općine, grada, odnosno Grada Zagreba ako su osigurali u većem iznosu pomoć koju osigurava Republika Hrvatska.

Članak 139.

- (1) Za odlučivanje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb osnovan na području na kojem stranka ima prebivalište.
- (2) Ako stranka nema utvrđeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesna se nadležnost određuje prema mjestu uobičajenog boravišta stranke.
- (3) Ako stranka nema mjesto uobičajenog boravišta, postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi provodi centar za socijalnu skrb osnovan za područje na kojem stranka ima privremeno prebivalište, odnosno na kojem se zatekne.

Članak 140.

- (1) Mjesna se nadležnost centra za socijalnu skrb ne mijenja smještajem osobe izvan vlastite obitelji.
- (2) Ako se izmijene okolnosti na osnovi kojih je po ovom Zakonu bila određena mjesna nadležnost centra za socijalnu skrb, postupak, s obzirom na izmijenjene okolnosti nastavlja nadležni centar.

Članak 141.

- (1) Mjesna se nadležnost centra za socijalnu skrb određuje prema prebivalištu odnosno boravištu roditelja.
- (2) Za dijete čiji roditelji žive odvojeno mjesna se nadležnost centra za socijalnu skrb određuje prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja s kim dijete živi prema odluci suda.
- (3) Do donošenja odluke iz stavka 2. ovoga članka mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja kod kojega dijete pretežno boravi.
- (4) Ako je roditeljima koji žive odvojeno oduzeto pravo da živi s djetetom i odgaja ga djeteta ili je dijete povjereno na čuvanje i odgoj drugoj osobi ili domu socijalne skrbi za dijete je mjesno nadležan centar za socijalnu skrb prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja koji sam ili u većoj mjeri izvršava ostale sadržaje roditeljske skrbi.
- (5) Mjesna nadležnost centra za socijalnu skrb za dijete ne mijenja se ako je roditeljima oduzeta roditeljska skrb, osim u slučaju posvojenja.

Članak 142.

- (1) Za odlučivanje o ostvarivanju socijalne skrbi osobe koja se zbog elementarnih nepogoda ili sličnih razloga našla izvan mjesta svog prebivališta, dok se ne ostvare uvjeti za njezin povratak, mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb na čijem se području osoba zatekla.

(2) Centar za socijalnu skrb iz stavka 1. ovoga članka mjesno je nadležan i za ostvarivanje socijalne skrbi djeteta koje se zatekne bez nadzora roditelja ili drugih odraslih osoba izvan mjesta svog prebivališta, kao i drugih osoba koje nisu u stanju brinuti se o sebi, a zateknu se izvan svog prebivališta.

Članak 143.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi odlučuje o izuzeću ravnatelja centra za socijalnu skrb ili o istodobnom izuzeću ravnatelja i stručnih radnika. Ako uslijed izuzeća ravnatelja ili istodobnog izuzeća ravnatelja i stručnih radnika centar za socijalnu skrb ne može dalje postupati, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi odredit će drugi centar za socijalnu skrb za nadležno postupanje.

(2) Ravnatelj centra za socijalnu skrb odlučuje o izuzeću stručnog radnika ili voditelja ureda, podružnice ili druge ustrojbene jedinice centra za socijalnu skrb. Ako nadležni ured, podružnica ili druga ustrojbeni jedinica centra za socijalnu skrb zbog izuzeća stručnog radnika ili voditelja ureda, podružnice ili druge ustrojbene jedinice centra za socijalnu skrb ne može dalje postupati, ravnatelj centra za socijalnu skrb odredit će drugi ured, podružnicu ili drugu ustrojbenu jedinicu centra za nadležno postupanje.

(3) Ako tijelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka donese zaključak o izuzeću centra za socijalnu skrb, ureda, podružnice ili druge ustrojbene jedinice centra za socijalnu skrb, osim za postupak koji je u tijeku i u kojem se traži izuzeće, zaključkom o izuzeću može se odrediti da se izuzeće odnosi i za sve daljnje postupke, sve dok razlozi za izuzeće traju.

Članak 144.

(1) O sukobu mjesne nadležnosti između centara za socijalnu skrb odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

(2) Ako nastane sukob o mjesnoj nadležnosti, centar za socijalnu skrb koji je započeo postupak dužan je obaviti radnje u postupku koje ne trpe odgodu.

(3) O sukobu nadležnosti između centra za socijalnu skrb i općine, grada i Grada Zagreba odlučuje Upravni sud Republike Hrvatske.

Članak 145.

(1) Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi pokreće se na zahtjev stranke, njezina bračnog druga, punoljetnog djeteta, roditelja, skrbnika ili udomitelja.

(2) Centar za socijalnu skrb pokrenut će postupak po službenoj dužnosti kad utvrdi ili sazna da je s obzirom na postojeće činjenično stanje radi zaštite stranke potrebno pokrenuti postupak radi priznavanja prava.

(3) Pri pokretanju postupka po službenoj dužnosti centar za socijalnu skrb uzima u obzir obavijesti drugih članova obitelji, građana, ustanova, udruga, vjerskih zajednica, trgovačkih društava i upozorenja državnih i drugih tijela.

Članak 146.

(1) Centar za socijalnu skrb dužan je tijekom postupka za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi izraditi plan i utvrditi svrhu koja se njime želi postići te poduzeti određene radnje da se osoba u nepovoljnom stanju osposobi za brigu o sebi i članovima obitelji.

(2) Pri donošenju plana centar za socijalnu skrb surađuje s osobom koja se obratila za pomoć i članovima njezine obitelji.

(3) Pri izboru prava iz socijalne skrbi centar za socijalnu skrb uzima u obzir i odnose u obitelji, nastojeći da te odnose učvrsti i razvije u pozitivnom smislu.

Članak 147.

(1) Ako je u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi ili drugih prava po posebnim propisima potrebno utvrditi postojanje činjenica iz članka 59. ovoga Zakona, centar za socijalnu skrb, odnosno druga nadležna tijela, zatražit će nalaz i mišljenje tijela vještačenja.

(2) Ako se žalbom pobija prvostupanjsko rješenje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi, odnosno drugih prava po posebnim propisima a u svezi s nalazom i mišljenjem tijela vještačenja u prvom stupnju, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, odnosno drugo nadležno tijelo drugog stupnja po posebnim propisima dužno je prije donošenja rješenja o žalbi pribaviti nalaz i mišljenje tijela vještačenja u drugom stupnju.

(3) Tijelo vještačenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka osniva ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(4) Sastav i način rada tijela vještačenja iz stavka 3. ovoga članka, sadržaj potrebne medicinske dokumentacije, sadržaj nalaza i mišljenja i obrasce za postupanje tijela vještačenja propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra zdravstva.

(5) Ako su radnu sposobnost, odnosno postojanje trajnih ili privremenih promjena u zdravstvenom stanju te vrstu i stupanj tjelesnog i mentalnog oštećenja prethodno utvrdila tijela vještačenja zdravstva, mirovinskog i invalidskog osiguranja, obrazovanja, odnosno druga nadležna tijela vještačenja prema posebnim propisima, riješit će se na temelju nalaza i mišljenja tih tijela.

Članak 148.

(1) U ispitnom postupku potrebno je uzeti u obzir zdravstveno stanje, odnosno tjelesne mogućnosti stranke, po potrebi neposredno pribavljati potrebne isprave, te uzimati izjavu stranke ili održati usmenu raspravu u domu stranke i na drugi način olakšati joj sudjelovanje u postupku.

(2) Centri za socijalnu skrb dužni su, ako to priroda slučaja zahtijeva, međusobno surađivati, te dostavljati podatke o obiteljskim prilikama i ostvarenim pravima samca ili članova obitelji, kao i o drugim bitnim činjenicama i okolnostima.

Članak 149.

(1) Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi je žuran.

(2) Centar za socijalnu skrb dužan je donijeti rješenje o zahtjevu i dostaviti ga stranci u roku od 15 dana. Ako je potrebno provoditi posebni ispitni postupak, centar je dužan donijeti rješenje u roku od mjesec dana po primitku urednog zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Članak 150.

(1) Kad se radi o ostvarivanju socijalne skrbi, u iznimno žurnim slučajevima kao što je poduzimanje mjera radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi, posebice djece, odnosno radi podmirenja osnovnih životnih potreba samca ili obitelji ili radi osiguravanja javnog mira i sigurnosti, centar za socijalnu skrb može donijeti rješenje i usmeno i narediti izvršenje rješenja bez odgode.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka izdat će se rješenje u pisanom obliku najkasnije u roku 8 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Članak 151.

Troškove postupka u svezi s ostvarivanjem prava iz socijalne skrbi za koja se sredstva osiguravaju u državnom proračunu snosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Članak 152.

(1) Centar za socijalnu skrb provodi izvršenje svojih rješenja donesenih na temelju ovoga Zakona.

(2) Izvršenje rješenja o smještaju može se dogoditi do osiguranja slobodnog mjesta.

Članak 153.

Redoslijed prijama korisnika u dom socijalne skrbi utvrđuje se statutom doma.

Članak 154.

Centar za socijalnu skrb preispitat će povremeno, a najmanje jedanput godišnje, postojanje činjenica i okolnosti koje su bile odlučujuće za donošenje rješenja o ostvarivanju prava na socijalnu skrb, i ako promijenjene okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje prava na socijalnu skrb to zahtijevaju, donijeti novo rješenje.

Članak 155.

(1) Centar za socijalnu skrb rješava u prvom stupnju u području obiteljske i kazneno pravne zaštite i drugim područjima na temelju posebnog zakona.

(2) Centar za socijalnu skrb primjenjuje u postupku iz stavka 1. ovoga članka odredbe članaka od 139. do 152. ovoga Zakona i odredbe Zakona o općem upravnom postupku ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 156.

- (1) O žalbi protiv rješenja centra za socijalnu skrb odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.
- (2) O žalbi protiv rješenja općinskog ili gradskog upravnog tijela odlučuje nadležno upravno tijelo županije, a protiv rješenja upravnog tijela Grada Zagreba ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.
- (3) Žalba odgađa izvršenje prvostupanjskog rješenja, osim ako zakonom nije drukčije određeno.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka žalba ne odgađa izvršenje rješenja kojim je odobrena novčana pomoć.

VII. STRUČNI RADNICI

Članak 157.

- (1) Stručne poslove u centrima za socijalnu skrb obavljaju socijalni radnik, pravnik, psiholog i defektolog, s položenim stručnim ispitom.
- (2) Stručne poslove u centrima za socijalnu skrb obavljaju i drugi stručni djelatnici odgovarajućeg usmjerenja i stupnja stručne spreme ovisno o djelatnostima centra za socijalnu skrb.
- (3) Stručni djelatnici centra za socijalnu skrb imaju iskaznicu kojom se dokazuje njihovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.
- (4) Sadržaj i oblik iskaznice iz stavka 3. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 158.

- (1) Stručne poslove u domu socijalne skrbi obavljaju socijalni radnik, psiholog, defektolog, pedagog, medicinska sestra i fizioterapeut, radni terapeut, odgojitelj, s višom ili visokom stručnom spremom, s položenim stručnim ispitom.
- (2) Stručne poslove u domu socijalne skrbi obavljaju i drugi stručni djelatnici odgovarajućeg usmjerenja i stručne spreme ovisno o djelatnostima doma socijalne skrbi.

Članak 159.

- (1) Stručni djelatnici moraju svoj rad obavljati sukladno pravilima struke te poštivati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost njegova osobnog i obiteljskog života.
- (2) Stručni djelatnici dužni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što saznaju o osobnom i obiteljskom životu korisnika.
- (3) Na čuvanje profesionalne tajne obvezni su i drugi djelatnici ustanova socijalne skrbi.
- (4) Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda obveza iz radnog odnosa.
- (5) Ne može se primiti u službu na radno mjesto stručnog radnika osoba koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv dostojanstva osobe i morala, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv imovine te kazneno djelo protiv Republike Hrvatske.
- (6) Odredbe stavka 5. ovoga članka ne odnose se na osobu kod koje je u skladu s odredbama Kaznenog zakona nastupila rehabilitacija po sili zakona.

Članak 160.

- (1) Stručni djelatnici obvezni su nakon završenog obrazovanja obaviti vježbenički staž.
- (2) Vježbenički je staž rad pod nadzorom stručnog voditelja (mentora) kojim se stručni djelatnik osposobljava za samostalan rad.
- (3) Vježbenički staž obavlja se u ustanovama socijalne skrbi.
- (4) Dio vježbeničkog staža može se provesti i u državnim tijelima ili pravnim osobama zdravstva, odgoja, obrazovanja, pravosuđa, kao i drugim pravnim osobama koje obavljaju poslove socijalne skrbi.

Članak 161.

- (1) Vježbenički staž za djelatnike s visokom i višom stručnom spremom traje 20 mjeseci, a za djelatnike srednje stručne spreme 12 mjeseci.

(2) Vježbenički staž može se iz zdravstvenih ili drugih posebno opravdanih razloga produžiti i nakon protoka roka iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 162.

(1) Nakon isteka godine dana obavljenog vježbeničkog staža stručni djelatnici stječu pravo polaganja stručnog ispita pred ispitnim povjerenstvom ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(2) Medicinske sestre nakon provedene vježbeničke prakse u domovima socijalne skrbi i zdravstvenim ustanovama u skladu s propisima na području zdravstva, polažu stručni ispit pred ispitnim povjerenstvom ministarstva nadležnog za zdravstvo.

(3) Ako vježbenik položi stručni ispit prije isteka roka iz stavka 1. članka 161. ovoga Zakona može ostati u svojstvu vježbenika do isteka toga roka.

(4) Uvjerenje o položenom stručnom ispitu izdaje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na temelju zapisnika ispitnog povjerenstva pred kojim je ispit položen.

Članak 163.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi propisat će:

- sadržaj i način provođenja vježbeničkog staža,
- uvjete koje moraju ispunjavati ustanove socijalne skrbi u kojima vježbenik provodi vježbenički staž,
- uvjete koje mora ispunjavati stručni voditelj (mentor),
- sadržaj i način polaganja stručnog ispita,
- sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu.

Članak 164.

(1) Ugovor o radu sklapa se s vježbenikom na određeno vrijeme.

(2) Vježbenički staž može se obavljati i u obliku volontiranja.

(3) Ustanove socijalne skrbi obvezne su primati stručne djelatnike na vježbenički staž prema mjerilima koje odredi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(4) Pravo na polaganje stručnog ispita ima i stručni djelatnik koji je vježbenički staž obavio kod pravne ili fizičke osobe koja obavlja poslove socijalne skrbi.

Članak 165.

Stručni djelatnik koji je položio stručni ispit u odgovarajućoj stručnoj spremi u drugoj djelatnosti, može se primiti na rad u ustanovu socijalne skrbi bez obveze polaganja stručnog ispita ili uz obvezu polaganja posebnog dijela stručnog ispita, o čemu odlučuju ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 166.

(1) Na stručnog djelatnika koji u vrijeme zasnivanja radnog odnosa u ustanovi socijalne skrbi ima u odgovarajućoj struci radni staž dulji od vremena određenog za vježbenički staž ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na vježbenički staž, ali mora u roku godine dana od prijama u radni odnos položiti stručni ispit.

(2) Nije dužan polagati stručni ispit stručni radnik koji ima znanstveni stupanj magistra ili doktora znanosti iz područja društvenih znanosti i biomedicine i zdravstva u onim poljima, odnosno granama koje imaju dodirne točke sa socijalnom djelatnošću ili položen pravosudni ispit ili državni stručni ispit u skladu s propisima o državnim službenicima ili je tijekom obavljanja državne službe iz područja socijalne skrbi oslobođen od obveze polaganja državnog stručnog ispita

(3) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi može osloboditi stručnog djelatnika obveze polaganja stručnog ispita ako u odgovarajućoj struci pretežno u djelatnosti socijalne skrbi ima najmanje 10 godina radnog staža.

Članak 167.

(1) Stručni djelatnici imaju pravo i obvezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređivanja obavljanja djelatnosti.

(2) Sadržaj programa stručnog usavršavanja, kriterije i postupak izbora projekata edukacije koji će se financirati sredstvima državnog proračuna, kao i godišnji program stručnog usavršavanja stručnih radnika u socijalnoj skrbi donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi najkasnije do 31. siječnja tekuće godine za tu godinu.

Članak 168.

- (1) Rad stručnih radnika iz članka 157. i 158. ovoga Zakona, te rad ravnatelja ustanove socijalne skrbi ako je stručni radnik, se ocjenjuje.
- (2) Postupak i kriterije ocjenjivanja iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (3) Stručni radnici visoke stručne spreme iz članka 157. i 158. ovoga Zakona, mogu se unaprijediti u zvanje mentora i savjetnika pod uvjetima i na način propisan pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

VIII. DRŽAVNA NAGRADA ZA SOCIJALNI I HUMANITARNI RAD

Članak 168.a

- (1) Državna nagrada za socijalni i humanitarni rad (u daljnjem tekstu: nagrada) je priznanje što ga Republika Hrvatska dodjeljuje za iznimna postignuća i doprinos razvoju i unapređenju socijalne skrbi i humanitarnog rada u Republici Hrvatskoj.
- (2) Nagrada se dodjeljuje stručnim i javnim radnicima u socijalnoj skrbi ili humanitarnom radu, ustanovi socijalne skrbi, te drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja obavlja poslove socijalne skrbi.
- (3) Nagrada se dodjeljuje kao godišnja nagrada i nagrada za životno djelo u obliku medalje, povelje i u novcu.
- (4) U tekućoj godini dodjeljuje se jedna nagrada za životno djelo i tri godišnje nagrade.
- (5) Godišnja nagrada dodjeljuje se za neprekidno višegodišnje uspješno djelovanje u području socijalne skrbi i humanitarnog rada, a može se dodijeliti i za pojedino izuzetno stručno ostvarenje.
- (6) Ustanovi socijalne skrbi, te drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja obavlja poslove socijalne skrbi dodjeljuje se godišnja nagrada u obliku povelje.
- (7) Nagrada za životno djelo dodjeljuje se pojedincu za trajan doprinos razvoju i unapređenju socijalne skrbi i humanitarnog rada.
- (8) O dodjeli nagrada iz stavka 3. ovoga članka odlučuje Odbor državne nagrade za socijalnu skrb i humanitarni rad.
- (9) Odbor ima predsjednika i 6 članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske iz reda istaknutih stručnih i javnih radnika koji se bave socijalnom skrbi ili humanitarnim radom, na prijedlog ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (10) Sredstva za dodjeljivanje nagrade i materijalne troškove, svake godine osiguravaju se u proračunu Republike Hrvatske i vode se na računu ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (11) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi Pravilnikom o Državnoj nagradi za socijalnu skrb i humanitarni rad pobliže propisuje uvjete za dodjelu nagrade, izgled medalje i povelje, način rada Odbora, te druga pitanja u svezi s nagradom.

IX. STRUKOVNE KOMORE

Članak 168.b

- (1) Stručni radnici u djelatnosti socijalnoj skrbi mogu osnivati strukovne komore.
- (2) Ustrojstvo, nadležnost i način rada strukovnih komora uređuje se posebnim zakonom.

X. NADZOR

1. Unutarnji nadzor

Članak 169.

- (1) Ustanove socijalne skrbi obvezne su provoditi unutarnji nadzor nad radom svojih ustrojbenih jedinica i djelatnika.
- (2) Unutarnji nadzor provodi se na način propisan općim aktom ustanove.

2. Upravni nadzor

Članak 170.

- (1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi obavlja upravni nadzor nad radom centra za socijalnu skrb.
- (2) Stručni nadzor nad radom centra za socijalnu skrb obavlja Zavod.
- (3) Način provođenja stručnog nadzora i njegov sadržaj, te uvjete koje moraju ispunjavati ovlašteni stručni radnici Zavoda za provođenje stručnog nadzora utvrđuje općim aktom upravno vijeće Zavoda, uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 171.

U obavljanju upravnog nadzora ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može:

1. obustaviti od izvršenja statut ili drugi opći akt centra za socijalnu skrb,
2. poništiti, ukinuti ili izmijeniti rješenje centra za socijalnu skrb,
3. raspraviti stanje u centru za socijalnu skrb i odrediti mjere koje je centar dužan poduzeti radi izvršavanja poslova socijalne skrbi,
4. predložiti ravnatelju poduzimanje mjera za poboljšanje svrhovitosti, djelotvornosti, ekonomičnosti i pravodobnosti obavljanja djelatnosti centra za socijalnu skrb, te otklanjanja drugih nedostataka u radu,
5. izravno donijeti rješenje ili poduzeti mjeru nužnu za izvršenje zakona ili drugog propisa ili zaštite korisnika, ako je to nadležni centar za socijalnu skrb propustio učiniti u roku,
6. predložiti postupak utvrđivanja odgovornosti djelatnika centra za socijalnu skrb, te predložiti postupak utvrđivanja odgovornosti ravnatelja centra za socijalnu skrb, predstojnika podružnice i voditelja drugih ustrojbenih jedinica, kao i predložiti postupak njihovih razrješenja,
7. podnijeti prijavu nadležnom tijelu za utvrđivanje kaznene ili prekršajne odgovornosti djelatnika centra za socijalnu skrb.

Članak 172.

- (1) O obavljenom upravnom nadzoru povjerenstvo, odnosno državni službenik dužan je u roku 15 dana napisati izvješće koje sadrži prikaz utvrđenog stanja, prijedlog mjera koje u određenom roku treba poduzeti radi otklanjanja nedostataka, prijedlog za podnošenje prijave za kazneno djelo ili prekršaj, prijedlog za pokretanje postupka utvrđivanja odgovornosti ravnatelja centra za socijalnu skrb ili drugog djelatnika te prijedloge za poduzimanje drugih potrebnih mjera.
- (2) Izvješće o obavljenom upravnom nadzoru dostavit će se centru za socijalnu skrb u roku 20 dana od dana obavljenog nadzora.

3. Inspeksijski nadzor

Članak 173.

- (1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi provodi inspeksijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata, kao i nadzor nad stručnim radom, u domu socijalne skrbi, centru za pomoć i njegu, obiteljskom domu te drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja pruža usluge skrbi izvan vlastite obitelji korisnicima iz članka 68., 69., 70., 71., 72. i 74. ovoga Zakona.
- (2) Ministarstvo nadležno za obitelj provodi inspeksijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata te inspeksijski i stručni nadzor nad radom obiteljskog centra.

(3) Način provođenja stručnog nadzora i njegov sadržaj propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi i ministar nadležan za obitelj u okviru svoje nadležnosti sukladno odredbama ovoga Zakona.

(4) Zdravstveni, sanitarni i prosvjetni inspekcijski nadzor nad radom doma socijalne skrbi u dijelu koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu, prehranu, odgoj i obrazovanje korisnika obavlja zdravstvena, sanitarna i prosvjetna inspekcija

Članak 174.

(1) Inspekcijski nadzor i nadzor nad stručnim radom iz članka 173. stavka 1. ovoga Zakona provode inspektori, viši inspektori i drugi državni službenici ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi ovlašteni za provedbu inspekcijskog nadzora (u daljnjem tekstu: inspektori).

(2) Inspekcijski nadzor i nadzor nad stručnim radom iz članka 173. stavka 2. ovoga Zakona provode inspektori, viši inspektori i drugi državni službenici ministarstva nadležnog za obitelj ovlašteni za provedbu inspekcijskog nadzora (u daljnjem tekstu: inspektori).

(3) Stručni nadzor mogu provoditi i stručnjaci s liste stručnjaka koju donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi i ministar nadležan za obitelj u okviru svoje nadležnosti sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 175.

(1) Za inspektora može se rasporediti stručni radnik visoke stručne spreme (pravnik, socijalni radnik, defektolog, psiholog) koji pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima četiri godine radnog staža u struci, a od toga najmanje godinu dana u djelatnosti socijalne skrbi i položen državni stručni ispit.

(2) Za višeg inspektora može se rasporediti stručni radnik iz stavka 1. ovoga članka ako ima najmanje osam godina radnog staža u struci, a od toga najmanje godinu dana u djelatnosti socijalne skrbi i položen državni stručni ispit.

Članak 176.

(1) Inspektor ima iskaznicu kojom se dokazuje njegovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(2) Sadržaj i oblik iskaznice inspektora koji provodi inspekcijski nadzor i nadzor nad stručnim radom iz članka 173. stavka 1. ovoga Zakona propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi, a za inspektora koji provodi inspekcijski nadzor i nadzor nad stručnim radom iz članka 173. stavka 2. ovoga Zakona propisat će ministar nadležan za obitelj.

Članak 177.

(1) Inspektor koji provodi inspekcijski nadzor ima pravo u svako doba bez prethodne najave i bez dopuštenja ravnatelja ili druge odgovorne osobe ulaziti u prostorije i prostore ustanove socijalne skrbi i druge pravne i fizičke osobe koja obavlja poslove socijalne skrbi.

(2) Inspektor iz stavka 1. ovoga članka obavještava ravnatelja ili drugu odgovornu osobu o svom ulasku u ustanovu socijalne skrbi.

Članak 178.

(1) Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo pregledati objekte i druge poslovne prostore, dokumentaciju, poslovne knjige, registre, dokumente, isprave, saslušati korisnike, djelatnike i druge osobe, pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet osoba (osobna iskaznica, putovnica i sl.) i obavljati druge radnje predviđene zakonom.

(2) Ravnatelj ili druga odgovorna osoba pravne osobe mora inspektoru osigurati nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora i staviti mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju.

Članak 179.

(1) O izvršenom pregledu, utvrđenom stanju i poduzetim, odnosno naređenim mjerama i radnjama, inspektor sastavlja zapisnik.

(2) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten rješenjem narediti ove mjere:

1. otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u određenom roku,
2. podnijeti prijavu nadležnom državnom tijelu zbog kaznenog djela, odnosno izreći zakonom ili drugim propisom utvrđenu prekršajnu kaznu,
3. narediti dodatno stručno usavršavanje djelatnika za kojeg utvrdi da mu nedostaje stručnost i naknadnu provjeru njegove osposobljenosti pred ispitnim povjerenstvom.

(3) U rješenju kojim se naređuje provedba mjere ili radnje određuje se i rok za njeno izvršenje.

(4) U slučaju da postoji neposredna opasnost za zdravlje ili život ljudi inspektor će donijeti usmeno rješenje i odmah narediti njegovo izvršenje. Usmeno se rješenje mora unijeti u zapisnik.

Članak 180.

Protiv rješenja iz stavka 179. ovoga Zakona nije dopuštena žalba, ali se može voditi upravni spor.

Članak 181.

Inspektor u provedbi inspekcijskih poslova ima pravo i dužnost:

1. zabraniti domu socijalne skrbi, centru za pomoć i njegu, te drugoj pravnoj i fizičkoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi provođenje mjera i radnji koje su suprotne zakonu ili provedbenim propisima,
2. podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ako ocijeni da je povrijeđen zakon ili drugi propis iz djelatnosti socijalne skrbi, a ta povreda povlači odgovornost za prekršaj fizičke osobe, pravne osobe i odgovorne osobe u pravnoj osobi,
3. podnijeti prijavu nadležnom državnom odvjetništvu, ako ocijeni da je povrijeđen zakon ili drugi propis iz djelatnosti socijalne skrbi, a ta povreda povlači odgovornost za kazneno djelo.

Članak 182.

- (1) Inspektor podnosi izvješće o svom radu, uočenim problemima osiguranja socijalne skrbi kod fizičkih i pravnih osoba čiji rad nadzire te prijedloge mjera za poboljšanje skrbi ministru nadležnom za poslove socijalne skrbi.
- (2) Inspektor je dužan bez odgađanja pisano izvijestiti ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi ako utvrdi da dom socijalne skrbi, centar za pomoć i njegu ili druga fizička ili pravna osoba koja obavlja poslove socijalne skrbi ne ispunjava propisane uvjete za rad, grubo postupuje suprotno zakonu ili drugom propisu ili teže ugrožava prava korisnika.
- (3) Inspektor je dužan bez odgađanja u pisanom obliku izvijestiti ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi ako utvrdi da dom socijalne skrbi, centar za pomoć i njegu ili druga fizička ili pravna osoba koja obavlja poslove socijalne skrbi nije u roku otklonio nedostatke koje je naredio rješenjem iz članka 179. ovoga Zakona.
- (4) Odredbe stavka 1., 2. i 3. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na inspektore koji provode inspekcijski nadzor nad obiteljskim centrom.

Članak 183.

- (1) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi može na temelju izvješća inspektora iz članka 182. stavka 2. i 3. ovoga Zakona, donijeti rješenje o:
 - zabrani rada doma socijalne skrbi, centra za pomoć i njegu te druge pravne i fizičke osobe koja obavlja poslove socijalne skrbi, ako nije dobila odobrenje iz članka 96., 97., 105., 109., 113. i 216. ovoga Zakona ili više ne ispunjava uvjete glede prostora, opreme i potrebnih stručnih djelatnika propisane ovim Zakonom,
 - zabrani rada udomiteljskoj obitelji koja smještava osobe bez dozvole iz stavka 5. članka 114. ovoga Zakona ili smještava veći broj osoba od broja utvrđenog u stavku 2. članka 114. ovoga Zakona.
 - zabrani rada obiteljskog doma koji smještava bez odobrenja iz stavka 2. članka 120.a ovoga Zakona, odnosno smještava veći broj osoba od propisanog u stavku 1. članka 120.a ovoga Zakona.
 - poduzimanju drugih mjera za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisima.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.
- (3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na inspektore koji provode inspekcijski nadzor nad obiteljskim centrom.

XI. TROŠKOVI SMJEŠTAJA IZVAN VLASTITE OBITELJI

Članak 184.

- (1) Dom socijalne skrbi za odrasle osobe i njegova podružnica razvrstava se prema vrsti, opsegu i kvaliteti usluga koje pružaju pojedinim korisnicima, broju i stručnosti djelatnika, broju, veličini, namjeni i kvaliteti prostorija, uređaja i opreme i slično.
- (2) Mjerila za razvrstavanje doma iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 185.

- (1) Rješenje o razvrstavanju doma i njegove podružnice iz članka 184. ovoga Zakona donosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na prijedlog stručnog povjerenstva koje imenuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne može se uložiti žalba, ali se može voditi upravni spor.

Članak 186.

Cijenu usluga doma čiji je osnivač Republika Hrvatska utvrđuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi, ovisno o vrsti skrbi izvan vlastite obitelji, pruženim uslugama i kategoriji doma.

Članak 187.

Cijenu usluga skrbi izvan vlastite obitelji u domu socijalne skrbi kojeg osnivač nije Republika Hrvatska utvrđuje vlasnik, odnosno osnivač.

Članak 188.

- (1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi raspisuje javni natječaj za popunjavanje mreže domova socijalne skrbi, odnosno obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz članka 94. ovoga Zakona.
- (2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi donosi odluku o izboru najpovoljnijeg ponuditelja uz suglasnost ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (3) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi s najpovoljnijim ponuditeljem iz stavka 2. ovoga članka sklapa ugovor.
- (4) Ugovorom iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje se cijena usluga ovisno o vrsti skrbi, način plaćanja i broj korisnika skrbi izvan vlastite obitelji kojima je to pravo priznato rješenjem centra za socijalnu skrb, a usluga se pruža u domu socijalne skrbi čiji osnivač nije Republika Hrvatska, odnosno kod vjerske zajednice, udruge ili druge pravne ili fizičke osobe koja obavlja skrb izvan vlastite obitelji u skladu s ovim Zakonom.

Članak 189.

Cijenu pojedine vrste usluga pomoći i njege u kući iz članka 51. ovoga Zakona ako se sredstva za tu namjenu osiguravaju iz državnog proračuna određuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 190.

- (1) Odrasla osoba smještena rješenjem centra za socijalnu skrb dužna je plaćati smještaj do pune cijene svim svojim prihodima i novčanim sredstvima.
- (2) Korisnik smještaja iz stavka 1. ovoga članka čiji prihodi i novčana sredstva, uključujući i dosuđeni iznos uzdržavanja za korisnika, nisu dostatna za plaćanje pune cijene smještaja dužan je u svrhu plaćanja otuđiti svoju imovinu koja ne služi članovima njegove obitelji za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba.
- (3) Odrasla osoba iz stavka 2. ovoga članka može sklopiti ugovor o smještaju s domom socijalne skrbi, uz prethodnu suglasnost njegovog osnivača, kojim će se urediti da će se cijena smještaja podmiriti iz imovine korisnika. U ugovoru mora se navesti procijenjena vrijednost imovine, razdoblje za koje se podmiruje cijena smještaja, način pologa sredstava ostvarenih prodajom imovine, način podmirivanja troškova smještaja, pravo povrata neutrošenih sredstava u slučaju raskida ugovora ili smrti korisnika, kao i druga pitanja u vezi s pravima i obvezama ugovornih strana.
- (4) Ako sredstva korisnika iz stavka 1. i 2. ovoga članka nisu dovoljna za plaćanje pune cijene smještaja, razlika između cijene smještaja i tih sredstava tereti sredstva ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (5) Pri utvrđivanju prihoda iz stavka 1. i 2. ovoga članka iznos prihoda, umanjuje se za obvezu korisnika za uzdržavanje nekog od članova obitelji i za iznos namijenjen osobnim potrebama korisnika stalnog smještaja.

(6) Način plaćanja smještaja odraslih osoba koje nisu smještene na temelju rješenja centra za socijalnu skrb utvrđuje se ugovorom o smještaju između korisnika i doma socijalne skrbi kojeg osnivač nije Republika Hrvatska.

Članak 191.

(1) Ako iznos doprinosa za uzdržavanje iz članka 190. stavka 2. ovoga Zakona nije utvrđen prema propisima o obiteljskim odnosima, obveznici uzdržavanja sporazumom sklopljenim međusobno i s centrom za socijalnu skrb utvrdit će iznos toga doprinosa.

(2) Ako se obveznici uzdržavanja ne sporazumiju u smislu stavka 1. ovoga članka ili se obveznik uzdržavanja ne drži sporazuma ili ne izvršava svoju dosuđenu obvezu, centar za socijalnu skrb na temelju propisa o obiteljskim odnosima pokrenut će kod suda postupak za naknadu tih troškova.

Članak 192.

Iznimno od članka 191. ovoga Zakona osoba koja je dužna uzdržavati odraslu osobu nesposobnu za rad nije dužna sudjelovati u cijeni smještaja ako su njeni prihodi ili prihodi njene obitelji manji od trostrukog iznosa prihoda za samca ili obitelj, utvrđenog u članku 16. stavku 2. i 3. ovoga Zakona.

Članak 193.

(1) Dijete koje je korisnik stalnog smještaja, a ima redovite mjesečne prihode, sudjeluje u plaćanju cijene smještaja do visine od 65% tih prihoda.

(2) Dijete svojom imovinom ne sudjeluje u plaćanju stalnog smještaja.

Članak 194.

(1) Roditelji djeteta, korisnika stalnog smještaja, dužni su plaćati, odnosno sudjelovati u plaćanju cijene smještaja u iznosu doprinosa za uzdržavanje dosuđenog prema propisima o obiteljskim odnosima.

(2) Ako iznos doprinosa za uzdržavanje djeteta nije utvrđen prema propisima o obiteljskim odnosima, roditelji ili drugi obveznici uzdržavanja djeteta i centar za socijalnu skrb sporazumom će utvrditi plaćanje, odnosno sudjelovanje u plaćanju cijene smještaja, a ako se o tome ne sporazumiju, centar za socijalnu skrb kod suda će pokrenuti postupak za utvrđivanje doprinosa za uzdržavanje.

Članak 195.

Sudjelovanje i način plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u plaćanju cijene skrbi izvan vlastite obitelji propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

XII. NAKNADA ŠTETE

Članak 196.

Korisnik koji je na temelju rješenja centra za socijalnu skrb, ostvario primanje dužan je nadoknaditi štetu ako je:

- na temelju neistinitih ili netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti, odnosno netočni ili je na drugi protupravan način ostvario primanje na koje nije imao pravo ili ga je ostvario u većem opsegu nego što mu pripada,
- primanje ostvario zbog toga što nije prijavio promjenu koja utječe na gubitak ili opseg prava, a znao je ili je morao znati za tu promjenu.

Članak 197.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na povrat iznosa isplaćenih na ime stalne pomoći i stalnog smještaja, ako korisnik otuđi svoju imovinu.

(2) Za slučaj smrti korisnika stalne pomoći ili stalnog smještaja kojem su u cijelosti ili dijelom isplaćivani iznosi iz sredstava državnog proračuna, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na povrat tih iznosa od njegovih nasljednika koji su bili obveznici uzdržavanja prema posebnim propisima.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi neće podići tužbu radi povrata iznosa iz stavka 2. ovoga članka ako bi ostvarivanjem tražbine nasljednici i članovi njegove obitelji ostali bez imovine odnosno prihoda potrebnih za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na povrat iznosa isplaćenih na ime stalne pomoći ili stalnog smještaja, od osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati korisnika, ako je tijekom ispitnog postupka koji je prethodio donošenju rješenja o priznavanju tog prava nedvojbeno dokazano da ga te osobe neosnovano ne uzdržavaju ili su neopravdano odbile njegovo uzdržavanje.

Članak 198.

(1) Tražbina s naslova naknade štete iz članka 196. i 197. ovoga Zakona odnosi se samo na dospjele tražbine i u ukupnoj svoti. Ta se svota izračunava od dana isplate do dana dospijea a na svotu tražbine, na ime naknade štete, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na zateznu kamatu koja teče od idućega dana nakon isteka roka određenog u pozivu odgovornoj osobi da naknadi štetu.

(2) Pri utvrđivanju prava na naknadu štete primjenjuje se Zakon o obveznim odnosima, ako ovim Zakonom nije što drugačije propisano.

Članak 199.

(1) Zastara tražbine nastupa istekom općeg zastarnog roka koji je predviđen u Zakonu o obveznim odnosima.

(2) Rokovi zastare tražbine naknade štete u smislu odredbi ovoga Zakona počinju teći:

1. u slučajevima iz članka 196. ovoga Zakona od dana kada je postalo konačnim rješenje kojim je utvrđeno da je pravo korisniku priznato, na temelju neistinitih ili netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti, odnosno netočni ili je na drugi protupravan način ostvario primanje na koje nije imao pravo ili ga je ostvario u višem opsegu nego što mu pripada ili ako je primanje ostvario zbog toga što nije prijavio promjenu koja utječe na gubitak ili opseg prava, a znao je ili je morao znati za tu promjenu.

2. u slučajevima iz članka 197. stavka 1. ovoga Zakona kada se konačnim rješenjem utvrdi da je korisnik otuđenjem svoje imovine ostvario sredstva dostatna za uzdržavanje ili za uzdržavanje kroz određeno razdoblje ili za snišanje troškova stalnog smještaja u cijelosti ili djelomično,

3. u slučajevima iz članka 197. stavka 2. ovoga Zakona od dana pokretanja ostavinskog postupka.

Članak 200.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na temelju rješenja o ostvarivanju stalne pomoći i stalnog smještaja ima pravo na zabilježbu tražbine u zemljišnim knjigama na nekretninama u korisnikovom vlasništvu.

Članak 201.

Centar za socijalnu skrb dužan je u svezi s naknadom štete iz članka 196. do 200. ovoga Zakona ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi dostavljati podatke odlučujuće za podnošenje tužbe radi naknade štete.

Članak 202.

(1) Kada se utvrdi da je nastala šteta, centar za socijalnu skrb će uz navođenje dokaza pozvati korisnika ili njegove nasljednike da u određenom roku nadoknade nastalu štetu.

(2) Ako šteta ne bude nadoknađena u određenom roku, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi će pokrenuti postupak radi naknade štete putem Državnog odvjetništva.

XIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 203.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba ako:

1. započne s radom prije no što se rješenjem nadležnog tijela utvrdi da su ispunjeni svi propisani uvjeti (članak 84., 97., 105., 109., 113., 121.a i 123.),

2. ne vodi na propisani način evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima ili ako o tome ne dostavlja izvješća (članak 92. stavak 1., 104. stavak 1., 112. stavak 1.),

3. stručnom povjerenstvu koje obavlja upravni nadzor ili inspektoru uskrati obavijesti ili podatke ili onemogućiti pregled i poduzimanje drugih radnji u svezi s obavljanjem nadzora (članak 177. i 178.),

-
4. neosnovano ne izvrši rješenje o priznavanju prava korisnika (članak 15. do 77.e, 136. do 155. i 190. do 195.),
 5. bez rješenja centra za socijalnu skrb, odnosno ugovora o smještaju privremeno ili trajno riješi zbrinjavanje odnosno smještaj korisnika na drugi način (članak 75.),
 6. naplati od korisnika, druge fizičke ili pravne osobe troškove smještaja u dom socijalne skrbi ili u udomiteljsku obitelj ako troškove smještaja na temelju rješenja centra za socijalnu skrb snosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi (članak 195.),
 7. u određenom roku ne poduzme mjere predložene u izvješću o upravnom nadzoru ili zapisniku o provedenom inspeksijskom nadzoru (članak 172. i članak 179. do 182.),
 8. neosnovano ne osigurava sredstva sukladno članku 7. ovoga Zakona i ne izvršava obveze utvrđene člankom 38.a i člankom 190. stavkom 4. ovoga Zakona,
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.
- (3) Ako je pravna ili fizička osoba kažnjena za prekršaj iz stavka 1. točke 6. ovoga članka obvezno se izriče i zaštitna mjera oduzimanja imovinske koristi.

Članak 204.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ne primi stručnog djelatnika na vježbenički staž (članak 164.),
2. onemogućiti djelatniku stručno usavršavanje (članak 167.),
3. ne provodi unutarnji nadzor (članak 169.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna.

Članak 205.

Novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

1. ako ne izvijesti centar za socijalnu skrb o početku, načinu i djelokrugu svojega rada ili u svom nazivu ne ističe ime i prezime, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti (članak 124.),
2. ako nastavi s radom nakon što je odjavila obavljanje poslova (članak 129. točka 1.) ili ako je prestala važnost odobrenja za obavljanje poslova socijalne skrbi (članak 130. i 131.),
3. ako obavlja djelatnost socijalne skrbi suprotno članku 128. ovoga Zakona,
4. ako privremeno obustavi poslovanje iz neopravdanih razloga ili ako ne obavijesti nadležna tijela o privremenoj obustavi poslovanja (članak 132.).

Članak 207.

Novčanom kaznom od 500,00 do 2.000,00 kuna kaznit će se korisnik socijalne skrbi ako daje neistinite podatke na temelju kojih je ostvario pravo po ovom Zakonu (članak 30.).

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 208.

Osoba koja je smještena u organizaciju socijalne zaštite ili u drugu obitelj na osnovi Zakona o socijalnoj zaštiti ("Narodne novine", br. 10/91. - pročišćeni tekst, br. 19/91 i br. 26/93) ima pravo na skrb izvan vlastite obitelji i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 209.

Korisniku prava i oblika socijalne zaštite koji nije obuhvaćen člankom 208. ovoga Zakona, a koristi ih na osnovi pod uvjetima Zakona o socijalnoj zaštiti, osiguravaju se ta prava i oblici i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona dok mjesno nadležan centar za socijalnu skrb ne utvrdi ima li korisnik uvjete za neko od prava utvrđenih ovim zakonom, s tim da je centar za socijalnu skrb to dužan učiniti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 210.

Korisniku naknade za socijalni minimum koji to pravo ostvaruje na osnovi Odluke o socijalnom minimumu ("Narodne novine", br. 71/92., 79/92., 5/93. i 113/93.) osigurava se to pravo, dok mjesno nadležni centar za socijalnu skrb ne utvrdi ima li korisnik pravo na pomoć za uzdržavanje prema ovom Zakonu, s tim da je centar za socijalnu skrb to dužan učiniti najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 211.

Postupci ostvarivanja prava i oblika socijalne skrbi započeti prije početka primjene ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama propisa koji su važili do početka primjene ovoga Zakona, ako ovim zakonom određeno pravo nije riješeno za korisnika na povoljniji način.

Članak 212.

Republički fond socijalne zaštite prestaje s radom u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 213.

Ministarstvo rada i socijalne skrbi će do dana prestanka rada Republičkog fonda socijalne zaštite osnovati centre za socijalnu skrb koji će danom prestanka rada Republičkog fonda socijalne zaštite preuzeti poslove, prava i obveze, djelatnike, novčana sredstva, opremu, arhivu, dokumentaciju i sredstva za rad podružnica Republičkog fonda socijalne zaštite.

Članak 214.

Ministarstvo rada i socijalne skrbi danom prestanka rada Republičkog fonda socijalne zaštite preuzet će prava i obveze, djelatnike, novčana sredstva, opremu, arhivu, dokumentaciju i sredstva za rad osim onih koji su obuhvaćeni člankom 213. ovoga Zakona.

Članak 215.

Javne ustanove koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi dužne su uskladiti statut i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od dana početka primjene ovoga Zakona.

Članak 216.

- (1) Vlasnici postojećih ustanova koje pružaju skrb izvan vlastite obitelji dužni su imenovati upravno vijeće u roku od 30 dana od dana početka primjene ovoga Zakona.
- (2) Upravno vijeće iz stavka 1. ovoga članka dužno je u roku od 60 dana od dana početka primjene ovoga Zakona zatražiti odobrenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi za nastavak rada.
- (3) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi u postupku donošenja rješenja o nastavku rada ustanova iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući će način primijeniti članke 96. i 97. ovoga Zakona.
- (4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba ali se može voditi upravni spor.

Članak 217.

(1) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi donijet će propise iz članka 27., 36., 59., 60., 78., 80., 84., 92., 93., 104., 108., 112., 125., 147., 157., 163., 176., 184. i 195. ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom ovi propisi:

1. Pravilnik o ostvarivanju socijalne zaštite ("Narodne novine", br. 10/91., 38/92., 5/93. i 113/93.),
2. Pravilnik o vođenju evidencije i o dokumentaciji socijalne zaštite ("Narodne novine", br. 31/95. i 10/91.),
3. Pravilnik o sastavu i radu stručnih povjerenstava kao tijela vještačenja u postupku za ostvarivanje prava i drugih oblika socijalne zaštite, o sadržaju medicinske i druge dokumentacije te o vrstama i stupnju ometenosti u psihičkom ili fizičkom razvoju djece i omladine ("Narodne novine", br. 12/84.),
4. Pravilnik o obavljanju nadzora nad stručnim radom organizacije socijalne zaštite ("Narodne novine", br. 6/84.)
5. Pravilnik o pripravničkom stažu, socijalnih i drugih stručnih radnika u organizacijama udruženog rada socijalne zaštite ("Narodne novine", br. 14/85. i 19/89.),
6. Pravilnik o uvjetima u pogledu prostora opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika radne organizacije socijalne zaštite ("Narodne novine", br. 56/83. i 55/86.),
7. Pravilnik o sadržaju, uvjetima i načinu izdavanja, te uporabi socijalne iskaznice ("Narodne novine", broj 21/93.).

Članak 218.

Danom početka primjene ovoga Zakona prestaju važiti Zakon o socijalnoj zaštiti ("Narodne novine", br. 10/91. - pročišćeni tekst, br. 19/91. i 26/93.) i članak 2. stavak 2. i 3. članci 6., 7. i 9. Zakona o formiranju i korištenju sredstava solidarnosti za osiguravanje zaštite životnog standarda socijalno ugroženog stanovništva ("Narodne novine", br. 18/89.) i Odluka o socijalnom minimumu ("Narodne novine", br. 71/92., 79/92., 29/93. i 113/93.).

Članak 219.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. siječnja 1998.